

SAKRAMENTEN

Till dig som vill använda

Kateketens verktygslåda V - Sakramenten

- något om innehållet och några förslag till hur man kan använda det

Hur skall jag undervisa om sakramenten?

När är barnen och ungdomarna tillräckligt mogna för att förstå vad sakramenten handlar om?

Var i de olika åldersgrupperna är det lämpligt att ta upp det ena eller det andra sakramentet?

Var kan jag vända mig för att få lämpligt undervisningsmaterial?

Det är många frågor som kateketen ställs inför. Säkert kan man få mycket stöd och hjälp i samarbetet med de andra kateketer i församlingen. På KPN finns också material som kan vara till hjälp. (Se motstående sida av omslaget.)

I serien "På väg med Kristus" tas sakramenten upp i de olika böckerna. (Se även *Läroplan för trosundervisning av barn och ungdomar* som finns längst bak i Riktlinjer.)

Dopets sakrament tas upp i bok 1 *Gud möter oss*, särskilt kapitel 12. Eukaristin och försoningens sakrament tas upp i bok 2, *Jesus, vår vän*. Mässan, dopet och bikten återkommer i alla böcker men sedan tas sakramenten utförligt upp igen i bok 7, *Lev din tro – här och nu!*

Även i konfirmandmaterialet *Krisma* tas alla sakrament upp. I lärarhandledningarna ges exempel på olika metoder för undervisningen.

Denna Verktygslåda om sakramenten vill vara ytterligare ett hjälpmedel i undervisningen. Den innehåller praktiska arbetsuppgifter för olika åldersnivåer och med olika svårighetsgrad. Den innehåller också texter av olika slag att fördjupa sig i och samtala om.

Vi har gjort ett förslag med inriktning på tre olika åldersgrupper, 7-9 år, 10-13 år och 14-16 år. Vi har markerat åldersgruppen på de olika arbetsuppgifterna på följande sätt (se överst på nästa insida av pärmen):

för åldern 7-9 år med

för åldern 10-13 år med

för åldern 14-16 år med

Detta är en grov indelning, där gränserna naturligtvis är flytande. Bara du själv som kateket kan avgöra vilka uppgifter som passar i din egen grupp.

En del uppgifter är individuella, medan andra är avsedda för större eller mindre grupper och som man sedan kan samtala om.

Materialet i verktygslådan kommer från olika håll, bland annat från olika nummer av tidningen ZOOM.

KATOLSKA PEDAGOGISKA NÄMNDEN 2016

Ny layout 2016 och bearbetning 2016

Ricarda Clasen och Rolf Marcel Fischer

Så här kan du använda Kateketens verktygslåda

Kateketens verktygslåda nr 5 innehåller

Allmänt om kyrkans sakrament	5
Dopet.....	12
Mässan.....	17
Konfirmationen.....	48
Äktenskapet.....	59
Vigningen.....	66
De sjukas smörjelse.....	79

Allmänt om kyrkans sakrament

KYRKANS SAKRAMENT

Sakramenten är nådemedel

”Ett sakrament är ett tecken, genom vilket Gud vill uttrycka sin kärlek, sitt liv och sin förlåtelse.

I sakramenten tror vi katoliker att vi möter Kristus själv. Han meddelar sig med oss, som en människa till en annan: vi kan se, höra och vidröra honom.

Sakramenten är Guds sätt att säga: ”Här är jag. Jag älskar dig.”

Men sakramenten verkar inte ”automatiskt”.

Vi måste vilja ta emot dem, vilja tro på Gud.

Om du säger till en människa att du tycker om henne eller honom, men aldrig visar det på något annat sätt, så blir det svårt att tro på vad du säger. Samma sak är det med sakramenten. De kan bli till tecken utan mening – om de mottas tanklöst eller utan tro.”

(Ur Vägen vidare, Nordiska katekesen del 6)

KYRKANS SAKRAMENT

SJU HELIGA TECKEN PÅ GUDS KÄRLEK TILL OSS

DOPET

I dopet börjar Guds liv i mig.
Jag blir kristen och lever nu i
gemenskap med Jesus Kristus.
Jag blir upptagen i kyrkans
gemenskap.

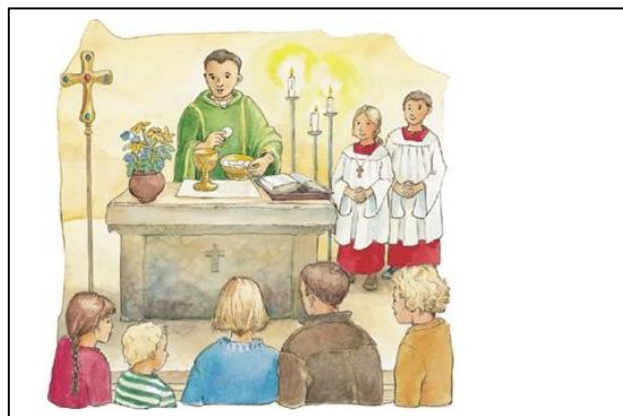

BEKRÄFTELSEN KONFIRMATIONEN

Detta sakrament bekräftar dopet. Gud
ger oss sin Ande och säger på nytt sitt
JA till mig, när jag bekänner min tro på
honom. Jag tar eget ansvar som
kristen.

EUKARISTIN TACKSÄGELSEN

Jag tar emot Jesus Kristus i den
heliga kommunionen. Han ger
sig själv och därigenom får jag
kraft att leva som kristen.

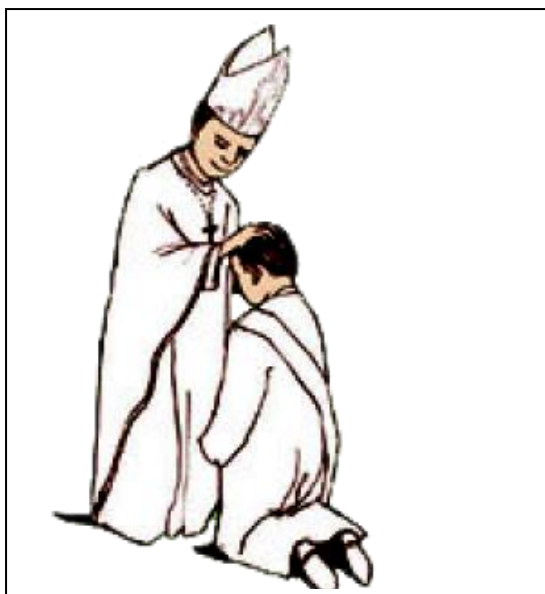

FÖRSONINGENS SAKRAMENT

Boten (bikten) skapar försoning mellan
Gud och människorna (mig). Kristus
förlåter alla mina synder. Det ger mig
möjlighet att få förlåtelse, att ändra
mig, att börja om på nytt.

ÄKTENSKAPET

I äktenskapet ingår Gud ett förbund med de två. Därigenom kan deras trohet och kärlek till varandra efterlikna Guds trohet och kärlek till människorna.

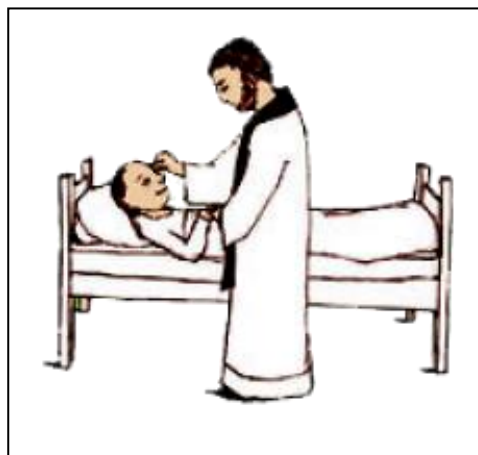

PRÄSTVIGNINGEN

I prästvigningen får en människa kraft till tjänst för de troende i församlingen och fullmakt att förkunna evangelium och att förvalta sakramenten.

DE SJUKAS SMÖRJELSE

De sjukas smörjelse stärker den sjukes tillit att Gud tar hand om henne/honom även under svår sjukdom och därför kan de känna sig trygga.

Se gärna videon "Sakramenten" på KPNs hemsida www.kpn.se

Frågor till SJU HELIGA TECKEN PÅ GUDS KÄRLEK TILL OSS

När vi möter andra människor, använder vi ord, gester och handlingar, därför att vi vill att de skall förstå oss. Så är det också i kyrkan. Där finns många tecken och symboler, ord och handlingar, som visar på något större än det som vi kan se och höra. Detta gäller särskilt för SAKRAMENTEN.

Kommer du ihåg de sju heliga sakramenten?

1. Vi blir upptagna i kyrkans
gemenskap: _____
2. Jesus Kristus förlåter oss våra synder.
Kallas även försoningens sakrament _____
3. Jesus Kristus ger sig själv åt oss i den heliga
Kommunion _____
4. Jesus Kristus ger oss sin Andes gåvor. Vi tar själva ställning till om vi vill vara
med i kyrkan _____
5. Två människor ingår ett förbund och lovar varandra trohet och kärlek. Jesus
Kristus välsignar detta förbund. _____
6. Jesus Kristus kallar unga män till sin
tjänst i kyrkan. _____
7. Jesus Kristus ger den sjuke kraft och
förlåtelse. _____

Hur många sakrament har du mottagit? _____

När tog du senast emot ett sakrament? _____

MÖTEN MELLAN JESUS KRISTUS OCH MÄNNISKORNA

Många gånger använder vi bilder, tecken och symboler för att uttrycka något på ett annorlunda sätt än med ord. Vi har saker och ting som betyder mycket för oss, som nästan är "heliga" för oss. De visar på någon eller något...till exempel något jag fick av... ett foto från...en sak som påminner mig om... (Samtala om varför man uppskattar dessa saker.)

(Rita någon eller något du tycker om)

DET FINNS SÅDANA "HELIGA" TECKEN FÖR HELA MÄNSKLIGHETEN

VATTEN är i hela världen tecken på livgivande kraft, liksom på renhet.

BRÖD (mat) är för alla människor det mest livsnödvändiga.

Dessa tecken är som broar som sammanbinder

- Det synliga med det osynliga
- Det som finns utåt och inåt
- Det materiella och det andliga

Slå upp och läs Joh 13:1-15.

När Jesus tvättade lärjungarnas fötter var det inte vilken tjänst som helst, utan ett tydligt tecken på hans kärlek och tjänande.

I kyrkan använder vi många tecken och symboler som visar på något viktigt och heligt, på något som är djupare än vad vi kan se och höra.

Vardagliga ting som *bröd, vatten, vin, ljus, olja* blir till heliga tecken som används, när vi i kyrkan tar emot **SAKRAMENTEN**.

De visar på

- att det finns något som är djupare än vad vi kan se och höra
- att Gud älskar oss människor
- att Jesus vill vara tillsammans med oss i hela vårt liv.

De är som

- vägar från gud till oss människor
- vägar från troende människor till Gud
- fönster som låter Guds ljus lysa i oss människor
- broar där Guds kärlek möter oss och där vi får känna Guds närhet.

FRÅGOR OM KYRKANS SAKRAMENT

1. Vad menas med en symbol? _____
2. Ge två exempel på symboler _____
3. Vad är ett sakrament? _____

4. Hur många sakrament finns det? _____
5. Vilka är de? _____

6. Vilket är det första sakramenten som man får ta emot? _____
7. Vilka andra namn finns på *försoningens* sakrament? _____

8. Vilket annat namn finns på bekräftelsens sakrament? _____
9. Vad betyder ordet eukaristi? _____
10. När blev du kristen? _____

VET DU?

När du döptes? _____

Var du döptes? _____ Kyrka (församling)

Vilka dina faddrar är? _____

Vem som döpte dig? _____

Dopet

Vi föds: vi börjar ett nytt liv med Jesus, befriade från synd, som medlemmar i Kyrkan.

Dopet

DOPETS LITURGI- SYMBOLER OCH VERKLIGHET

DOPET

Ordet är besläktat med "doppa". Dopet är det sakrament genom vilket man tas upp i kyrkans gemenskap, blir Guds barn och får den helige Ande.

VÄLKOMSTHÄLSNING

Efter välkomsthälsningen frågar prästen:

Vilket namn har ni gett barnet?

Vad önskar ni av Guds kyrka för...?

Svar: Tron

KORSTECKNET

När barnet tas emot vid kyrkporten tecknar prästen, föräldrarna och faddrarna med tummen ett kors på barnets panna.

Korstecknet påminner om Jesu död på korset.

Korstecknet är för oss kristna kärlekens och vänskapens tecken.

Nu följer LÄSNINGARNA – FÖRBÖNERNA – HELGONLITANIAN

Genom dopet blir barnet medlem i kyrkan, i "de heligas samfund", den stora kristna familjen genom alla tider. Helgonen anropas om förbön.

DOPLÖFTENA

som innebär att säga *Nej till det onda* och bekänna sin tro i *Trosbekännelsen*.

DOPVATTNET

Vattnet betyder liv och rening, men också död och förstörelse (naturkatastrofer).

Även i Bibeln är vatten av stor betydelse.

- Guds ande svävade över vattnen
- Israels folk räddades genom Röda havets vatten
- I öknen fick folk levande vatten
- Dopvatten renar och förenar människan med Jesus Kristus

När vi tar VIGVATTEN påminner vi oss om dopet

DOPET

Präster säger: _____ jag döper dig i Faderns _____
(skriv ditt namn) _____ (fyll i orden)

OLJA - KRISMA

Vid dopet blir barnet smort med helig olja (krisma). Det grekiska ordet krisma (smörjelse) kommer från ordet Kristus (den Smorde). När dopbarnet smörjs med krisma är det ett uttryck för att det blir kristet, att det får ett uppdrag att leva ett kristet liv.

KRISMA är en blandning av olivolja och balsam, som vigs av biskopen på skärtorsdagen.

DOPDRÄKTEN (Dopklänningen)

Dopklänningen är alltid vit. Färgen symboliserar renhet som människan får genom dopet:

Att vara iklädd Kristus.

DOPLJUSET

Dopljuset påminner om att vi är döpta i Jesus Kristus, som är världens ljus, och som sade till sina lärjungar, att de är världens ljus.

Det tänds på PÅSKLJUSET som symboliserar den uppståndne Kristus och överlämnas sedan till föräldrarna.

Dopljuset kan tändas på dopdagen, vid första kommunionen och vid bekräftelsen.

Vi samtalar om på vilket sätt, i vilka situationer vi kan VARA LJUS för andra!

Från och med dopet är vi GUDS BARN som får säga:
Fader vår, som är i himmelen.

Dopets avslutas med en särskild VÄLSIGNELSE

VILKA PERSONER ÄR MED VID DOPET?

Föräldrarna

- bär barnet till de troendes gemenskap
- lovar att uppföstra barnet på kristet sätt
- tecknar ett kors på barnets panna
- tänder dopljuset
- tar emot en särskild välsignelse

Faddrarna

- skall hjälpa föräldrarna med barnets kristna fostran
- tecknar ett kors på barnets panna
- bekänner tillsammans med föräldrarna sin tro

Församlingen

- dopet är inte bara en familjefest, det angår hela församlingen
- dopet skall helst ske i församlingskyrkan

Prästen

- döper på Jesu uppdrag

NÖRDDROP

Vid överhängande fara för barnets liv kan NÖDDOP förrättas av vem som helst. Man öser då vatten tre gånger över barnets huvud med orden:

Jag döper dig i Faderns och Sonens och den helige Andes namn.

Dop i andra kristna kyrkor är giltiga. Man behöver inte döpas om, när någon vill bli katolik.

FRÅGOR OM DOPET

(Besvara frågorna med hjälp av DOPETS LITURGI – SYMBOLER OCH VERKLIGHET)

1) Vad betyder det att vara döpt? _____

2) Varför gör man korstecknet? _____

3) Vad innebär doplöftena? _____

4) Vad symboliserar vattnet? _____

5) Varför tar vi vigvatten? _____

6) Vad säger prästen när han döper? _____

7) Vad är KRISMA? _____

8) Vad betyder ordet KRISMA och var kommer det ifrån? _____

9) Varför är dopklänningen vit? _____

10) Vad påminner dopljuset oss om? _____

11) På vilket ljus tänder man dopljuset? _____

12) Vad gör föräldrarna vid dopet? _____

13) Vilken uppgift har faddrarna vid dopet (och efter dopet)? _____

DOPET

VATTNETS SYMBOLIK GENOM DEN BIBLISKA FRÄLSNINGSHISTORIEN

Slå upp följande bibelställen i GT och NT och se vad som står om vatten och Guds Ande/Gud. Hur har Gud använt sig av vattnet för människornas liv och frälsning? Varför tror du att just vattnet har så stor betydelse som symbol i frälsningshistorien?

(Dela upp bibelställena mellan er i gruppen. Låt var och en göra en kort sammanfattning av innehållet i "sitt/sina" bibelställen. Börja med 1 Mos och avsluta med Upp vid redovisningen.)

GAMLA TESTAMENTET

1. 1 Mos. 1: 2 ff
2. 1 Mos. 2: 10-14
3. 2 Mos. 14
4. Hes. 34: 24-27
5. Hes. 47: 1-12

NYA TESTAMENTET

6. Luk. 3: 21-22
7. Joh. 5: 1-11
8. Joh. 4: 1-15
9. Joh. 7: 37-39
10. Joh. 19: 31-37
11. Apg. 2: 1-13
12. Upp. 22: 1-2

Vad finns det för samband mellan dopvattnet och Guds Ande?

Kan du se något samband mellan det som hände den första pingstdagen och ditt eget dop?

DOPET

KAN DU SKRIVA NAMNEN PÅ DE HÄR SAKERNA SOM FINNS MED VID DOPET?

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

6 _____

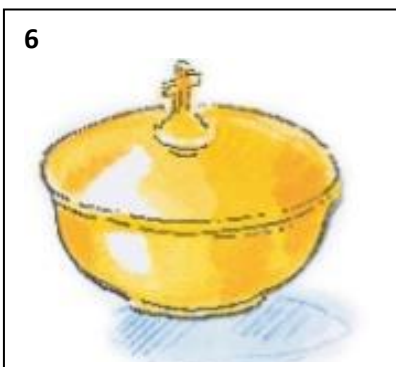
5

2

6

4

1

3

Ordning vid dop av ett barn – översikt

1. VÄLKOMSTHÄLSNING VID KYRKPORTEN

- » Frågorna till föräldrarna:
Vilket namn har ni gett ert barn?
Vad önskar ni av Guds kyrka för N.?
- » Frågan om föräldrarna vill uppfostra barnet i den kristna tron.
- » Frågan till faddrarna: *Är ni beredda att hjälpa föräldrarna i denna uppgift?*
- » Korsets tecken

2. I KYRKAN

- » Läsningar ur Bibeln
- » Predikan
- » Förböner
- » Helgonlitania
- » Bön om befrielse från ondskans makt
- » Handpålägningen

4. AVSLUTNING FRAMFÖR ALTARET

- » Herrens bön
- » Välsignelsen
- » Bön inför Guds moder Maria (frivilligt)

3. VID DOPFUNTEN

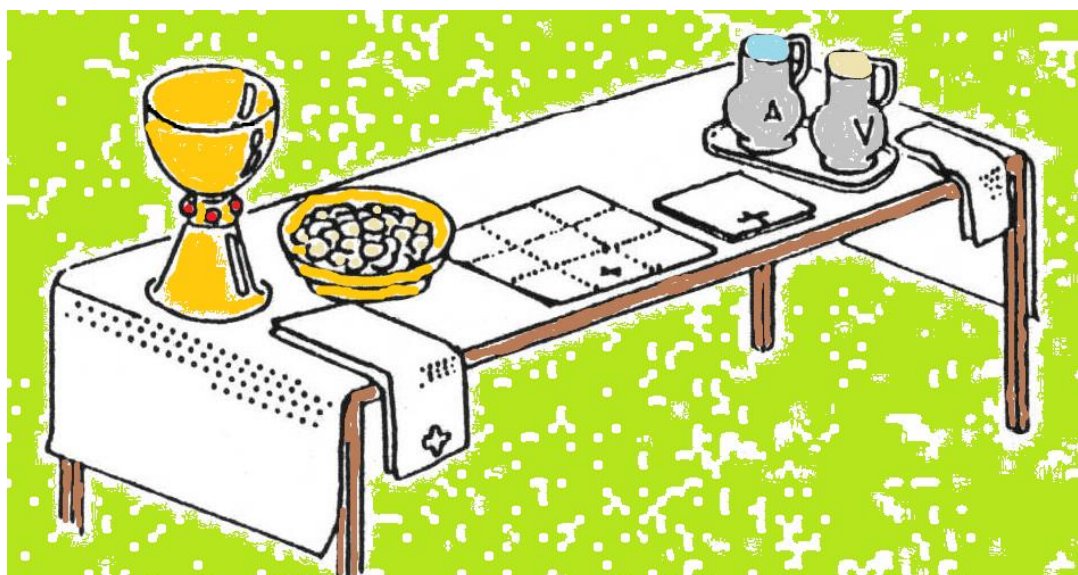
- » Välsignelse av dopvattnet
- » Avsägelse och trosbekännelse
- » Dopet
- » Smörjelse med krisma
- » Den vita klädnaden
- » Dopljuset
- » Effata – Öppna dig

Mässan

Vi får andlig
föda: Jesus går oss sitt eget liv, kropp
och blod som föda.

DEN HELIGA MÄSSAN

Läs igenom och försök fylla i de tomma raderna.

Inledning

När jag kommer in i kyrkan tar jag V _____ och gör K _____
för att påminna mig om D _____. När jag gör korstecknet säger jag: I FADERNS
OCH S _____ OCH DEN H _____ A _____ NAMN. AMEN. Innan jag
går in i bänken B _____ jag K _____ för att tillbe Herren som är
närvarande i det heliga brödet i T _____. Ovanför tabernaklet brinner alltid en lampa
som kallas för E _____ HETS _____. När prästen hälsar med orden: Herren
vare med er, då svarar jag: OCH MED D _____ A _____. Sedan läser vi
tillsammans S _____ BE _____ N. Gud förlåter mig och jag instämmer i en
lovsång: ÄRA _____ (Gloria).

Ordets liturgi

Jag lyssnar på Guds ord som står i GA _____ TE _____ och i NYA

_____. Innan jag lyssnar på det glada budskapet som kallas för

EV _____, så tecknar jag ett litet kors på _____ för att rätt förstå, på

MU _____ för att bekänna, på HJ _____ för att komma ihåg det som Jesus

säger till mig. Jag är glad, att evangelisterna M _____, M _____,

L _____ och J _____ har skrivit upp vad Jesus gjort och sagt.

Jag litar (tror) på Jesus och det talar jag om i en bön som heter TR _____.

I förbönerna ber jag för alla människor i hela världen och för fred på jorden.

Efter varje förbön svarar jag: HERRE, HÖR _____.

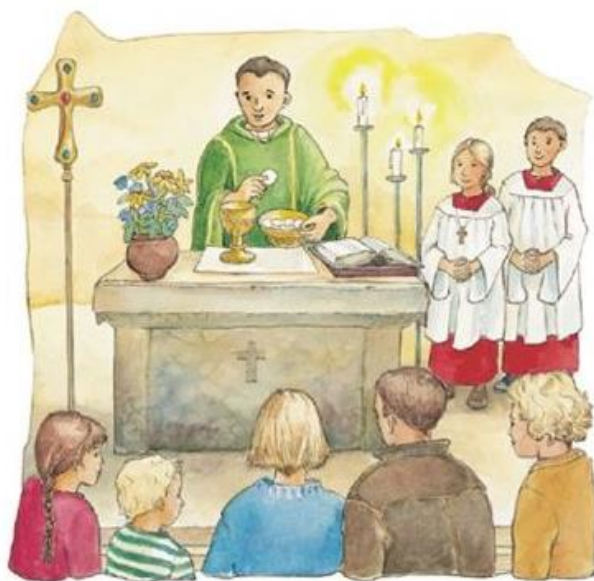
Offergåvornas tillredelse

Nu börjar mässans offergudstjänst. Jag ser att det bärs fram en skål med B _____ och små

kannor med V _____ och V _____. Dessa gåvor hade Jesus, när han firade den

sista nattvarden tillsammans med sina AP _____. Jag vet, att jag tillsammans med dessa

gåvor skall ge (offra) mig själv åt Gud, både det som bra och det som inte är så bra.

Förvandlingen

Nu gör prästen som Jesus gjorde. Han tar brödet och säger samma ord som Jesus:

DETTA ÄR MIN KROPP. Han tar kalken och säger: DETTA ÄR MITT BLODS KALK. Vid slutet av den sista måltiden sade Jesus: GÖR DETTA TILL_____.

Brödet har blivit:_____ och vinet har blivit Jesus blod. Därför säger

prästen: TRONS MYSTERIUM! Jag svarar: DIN_____ FÖRKUNNAR VI, HERRE, OCH

DIN UPP_____ BE_____ VI, TILL DESS DU ÅTER_____ I

HÄRLIG_____.

Kommunionen

Jesus bjuder in mig till en helig måltid. Jag läser bordsbönen: F_____ VÅR. När prästen

lyfter upp hostian (det heliga brödet) säger han: SE, GUDS L_____ SOM BORTTAGER

VÄRLDENS SY_____. Jag ber: HERRE, JAG ÄR ICKE V_____ ATT DU GÅR IN

UNDER MITT T_____, MEN SÄG BLOTT ETT ORD, SÅ BLIR MIN SJÄL H_____. När jag

fått ta emot Jesus i nattvarden, går jag till plats i bänken och tackar Honom för att han vill vara hos

mig. Jag ber Honom att alltid få vara Hans vän. Jag vet, att Jesus för mig är: LI_____

_____, DEN GODE _____ VÄ_____, SA_____ OCH _____

VÄRLDENS_____.

FACIT

DEN HELIGA MÄSSAN

Inledning

..... VIGVATTEN.....KORSTECKEN..... DOPET SONENS
HELIGE ANDES..... BÖJER.....KNÄ.....TABERNAKLET..... EVIGHETS
LAMPAN..... DIN ANDE..... SYNDABEKÄNNELSEN..... VARE GUD.

Ordets liturgi

.....GAMLA TESTAMENTET.....TESTAMENTET.....EVANGELIUM,.....
PANNAN....., MUNNEN....., HJÄRTAT.....MATTEUS, MARKUS, LUKAS
och JOHANNES..... .

Offergåvornas tillredelse

.....BRÖD.....VIN.....VATTEN.APOSTLAR.

Förvandlingen

.....MIN ÅMINNELSE.....KRISTI KROPP.....KRISTI BLOD..... .
.....DÖD.....,UPPSTÅNDELSE BEKÄNNER.....,ÅTERKOMMER I
HÄRLIGHET.

Kommunionen

.....: FADER..... LAMM..... SYNDER..... VÄRDIG..... TAK,HELAD
..... : LIVETS BRÖD,HERDEN, VÄGEN, SANNINGENLIVET.....LJUS.

MÄSSAN

Klipp ut rutorna med mässans olika delar. Låt sedan barnen/ ungdomarna

gruppvis arbeta med att ligga rutorna i rätt ordning.

A Utsändning ("Gå i Herrens frid...")	B Ingångspsalm	C Slutvälsignelse
D Bön om förlåtelse ("Jag bekänner inför Gud allsmäktig...")	E Kommunionen	F Gloria ("Åra vara Gud i höjden...")
G Fader vår	H Kyrie ("Herre, förbarma dig/ Kyrie eleison")	I Kungörelser (T.ex. "Nu efter mässan har vi kyrkkaffe")
J Offertorium (Bröd och vin hämtas fram till altaret)	K Fridshälsningen ("Kristi frid")	L Credo (Frosbekännelsen)
M Evangeliet (Diakonen eller prästen läser, vi gör korstecken på panna, mun och hjärta)	N Förvandlingen ("Detta är min kropp... detta är mitt blod...")	O Förböner (Vi säger oftast "Herre, hör vår bön" efter varje förbön)
P Sanctus ("Helig, helig, helig...")	Q Andra läsningen (ofta är det "ur aposteln Paulus brev till...")	R Predikan (Prästen undervisar)
S Bön före kommunion ("Herre, jag är inte värdig att du går in under mitt tak...")	T Agnus Dei ("Guds lamm som borttager världens synder...")	U Första läsningen (oftast från Gamla testamentet)

Facit: Om det finns elever från andra riter kan du använda tillfället till att låta dem berätta om det.

Rätt svar är: B1, D2, H3, FR4, U5, Q6, M7, R8, L9, O10, J11, P12, N13, G14, K15, T16, S17, E18, I 19, C20, A 21.

VAD BEHÖVS FÖR ATT FIRA MÄSSAN?
(Undervisa i kyrkorummet)

ALTARET De första kristna bröt brödet i sina hem kring ett bord.
Senare samlades de vid martyrernas gravar för att göra vad Jesus hade sagt: "GÖR
DETTA TILL MINNE AV MIG". Stenplattan över graven användas som bord. I
stenplattan inristades fem kors som symboliserar Jesu fem står. Nu finns det ofta
reliker under eller i altaret. Titta på ert altare och låt barnen få se "relikstenen". Försök
ta reda på något om "ert helgon".

ALTARDUK a) Festmåltid
b) Hänvisning till Jesu svepning

ALTARLJUS Kristus säger: "JAG ÄR VÄRLDENS LJUS"
Ljuset "offrar sig (som Kristus), när det brinner

BLOMMOR Symbol för liv – skönhet – fest

KRUCIFIX Kors med Jesu kropp på. Skall alltid finnas i närheten av, eller på altaret. Krucifixet
påminner om Jesu offer på korset, vilket är närvarande i mässan.

CORPORALET Duken som hostian, Kristi kropp, vilar på

OFFERSKÅLEN
OCH KALKEN

Tallriken som Herrens kropp vilar på, och bägaren som Herrens blod finns i. (Offerskålen = patenen).

VIN OCH VATTEN

a) När prästen tillreder offergåvorna, blandar han några droppar vatten i vinet. Det har en djup innebörd. Såsom vattnet förenar sig med vinet, så är Jesu gudom och mandom förenade. På samma sätt blir vi förenade med Kristus.

b) Hänvisning till Jesu död: "Det kom blod och vatten ur hans sida".

PALLA

Fyrkantig duk kalken täcks med.

KLOCKOR

Tecken på att Herren är närvarande.

HANDTVAGNINGEN

Kallas "lavabo" = jag tvättar mig. Tecken på renhet.

KALKDUKEN

Duken som kalken torkas med.

KALKVELUM

Duken som hela kalken täcks med. Samma färg som mässkruden.

Idé: Om man sedan skall fira mässa tillsammans, kan man låta gruppen förbereda denna som en del av undervisningen, till exempel duka altarbordet, tända ljus, sätta fram blommor. Man kan ju också be prästen att förklara olika moment för barnen under mässan. Barnen kanske kan få hjälpa till under mässan också.

(S:ta Eugenia församling i Stockholm)

MÄSSAN

KÄNNER DU IGEN DESSA SAKER? FYLL I ORDEN.

4

8

7

1) PROC _ _ _ _ _ KO _ S

2) MON _ TR _ _ S

3) RING _ _ OCK _ _

4) A _ TA _ LJ _ _

5) V _ _ VA _ _ EN

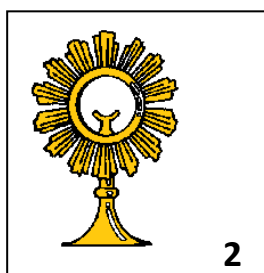
6) RÖK _ _ SE _ _ R

7) PÅ _ _ LJ _ _

8) TAB _ _ NA _ _ L

9) K _ _ KÅ _ _

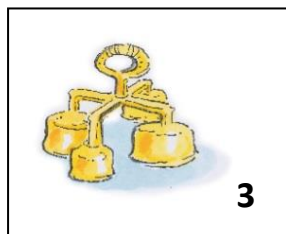
10) ST _ L _

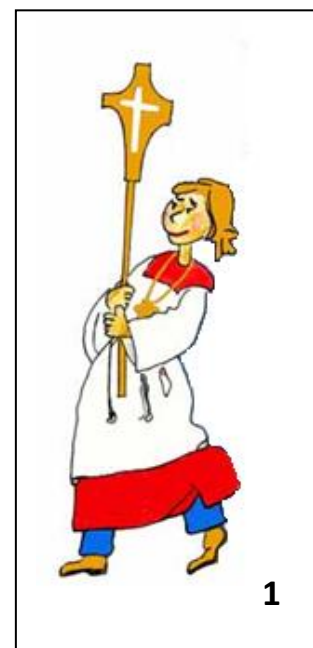
2

6

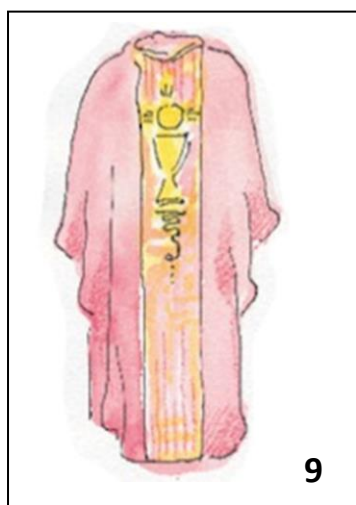
3

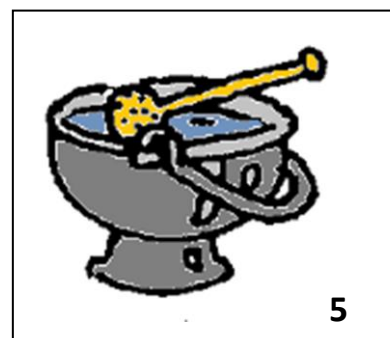
1

10

9

5

MÄSSAN

Vad betyder dessa ord på svenska?

KYRIE ELEISON

Guds lamm ☐

Herre förbärma dig ☐

Herren är modig ☐

GLORIA

Ära vare Gud ☐

Gå i Herrens frid ☐

Lov vare Dig, Kristus ☐

CREDO

Jag lovar ☐

Jag avstår ☐

Jag tror ☐

SANCTUS

Helig ☐

Allraheligaste ☐

Helige Ande ☐

TRONS MYSTERIUM

Det fördolda ☐

Trons hemlighet ☐

Sakrament ☐

PATER NOSTER

Faderns son ☐

Fader vår ☐

Herren är nära ☐

AGNUS DEI

Guds son ☐

Guds rike ☐

Guds lamm ☐

AMEN

Så är det ☐

Aldrig så ☐

Stämmer inte ☐

MÄSSAN

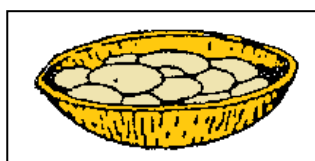

KAN DU SKRIVA NAMNEN PÅ DE HÄR SAKERNA SOM FINNS PÅ ALTARET UNDE MÄSSAN?

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

6 _____

Försoningens sakrament

Vi blir förlåtna: Gud förlåter oss våra synder. Vi ber om förlåtelse för dem.

FÖRSONINGENS SAKRAMENT

VÅLD – HOS DIG OCH MIG

Vi tycker kanske ibland, att vi inte alls förstår, hur så mycket ont kan hända i världen. Människor som slår ihjäl varandra, torterar, mobbar...

Vi kan tänka på vad som hände i koncentrationslägren på 30- och 40-talen, vad som händer i Syrien. Alla terroristattacker runt om i världen.

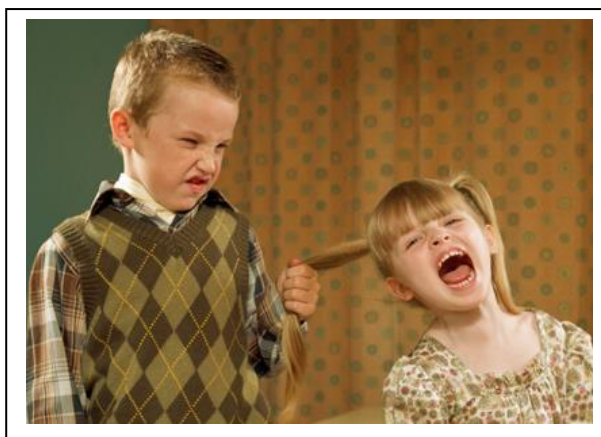
Kanske tycker vi, att de där människorna som gör sådant måste vara förskräckliga, elaka, ja inte ens värda att kallas människor.

Men tänk om vi alla skulle kunna bete oss så där! Vi vet ju, att vi alla har kunnat känna oss ganska våldsamma ibland – och ibland också kunnat vara det. Man kan till exempel ha blivit väldigt orättvist behandlad av en vuxen. Man kanske har gjort så gott man kunnat, men den vuxne missförstår allihop.

Som till exempel Tommy, som skulle vakta sin lillebror och lät honom sitta och kladda med en syltburk, därför att han tyckte att lillebror skulle få ha det roligt och trivas. För det hade ju mamma sagt var viktigt. Så när mamma kommer hem, så får man i stället en ordentlig utskällning. Man kan inte på något sätt få henne att förstå, att man bara hade menat väl, och då blir man så arg, så ursinnig. Det finns bara ilska kvar, och så går man och klipper till lillebror. För det var ju alla fall han som spillde ut sylten. Då skriker han och då blir mamma ännu argare. – Till slut hatar man hela världen. Ingen förstår en. Och då kanske man sparkar till katten också, om den råkar komma i vägen.

Om man inte vågar bli arg på den som verkligen gjort något, till exempel en lärare som bedömt en orättvist, är det lätt att man i stället låter sin ilska gå ut över någon som man inte är rädd för, kanske en svagare klasskamrat, ett djur eller ett syskon. Kanske får man också med sig andra som också känner sig maktlösa på något sätt.

Människor, som blir arbetslösa, känner sig ofta orättvist behandlade, och till slut också mindervärdiga, trots att det inte är deras fel att de är arbetslösa. För att få det bättre borde de ju vända sig till regeringen, politiker, arbetsgivare och så vidare, men det är ofta svårt för dem, eftersom de tappat tron på sig själve och inte kan, eller vågar säga ifrån till någon myndighet. Eller också har deras försök att göra detta misslyckats.

Dessa människor kanske i stället vänder sin vrede emot några, som man uppfattar som svagare, annorlunda, och som man tycker har fått det orättvist bättre än man själv. Då kan man till exempel vända sig mot invandare som har arbete, medan man själv är arbetslös.

Ibland kan man göra någon illa för att man själv är rädd att det ska hända en något, om man inte gör som andra säger. Man vet kanske att det är fel, men man är mer rädd för att bli straffad själv. Man hänger med i ett gäng och gör som de andra, kanske mobbar någon som ser lite annorlunda ut, bara för att inte bli utesluten ur gänget.

Ibland retas man – eller slåss på skoj.
Ibland gör man varandra illa.

När det händer-
Vad vill Jesus att vi skall göra?

När man efteråt har talat med de människor som har gjort andra väldigt illa, så säger de till exempel att de skäms för vad de gjort, att de inte förstår vad det var som fick dem att göra så, att de trodde att det var för en bra saks skull, att det var rätt att hämnas något eller att de bara lydde order.

Gemensamt för dessa människor verkar vara, att de inte tänkt så mycket själva, innan de utfört dessa handlingar. De är ofta själva väldigt rädda innerst inne och känner sig svaga och underlägsna, utan tro på sin egen förmåga. Då är det ofta lättare att låta det onda ta överhanden i stället för att göra det goda.

FÖRSONINGENS SAKRAMENT

JESUS VILL ATT VI FÖRLÅTER VARANDRA

"SALIGA DE MÄNNISKOR SOM
STIFTAR FRED. DE SKALL
KALLAS GUDS BARN."

VÅLD FÖDER VÅLD lyder ett
gammalt ordspråk. Alltså gäller det
att bryta den onda cirkeln redan från
början. MEN HUR?

Från dig till mig...

Börja med dig själv! Det är alltid bra
att börja med sig själv. Och det finns
hjälpmedel! Prova några hos apotekare
Mats.

Från mig till dig...

PÅ MATS APOTEK (En sannsaga)

Nu hade det hänt igen! Ett stort bråk var över. Flera inblandade hade tagit till flykten. Bara du och jag var kvar på slagfältet, mitt bland allt som hade blivit förstört: en älsklingsbok, en välskött liten blomma i en kruka, ett underbart foto på dig – allt grät tyst.

- Varför smet inte du också? frågade jag dig, som bar spår efter näsblod och tårar.

En mörk och förtvivlad blick mötte min.

- Så här kan det bara inte fortsätta, snyftade du och skrek på samma gång. Hur många gånger har vi inte förstört varandras saker?! Det hjälper inte att fly, att be om ursäkt att lova att inte göra om det! Det blir bara bråk igen!

Så hängde du med axlarna; hela du visade ett stort: Jag orkar inte mer.

- Du och jag är i alla fall kvar här, invände jag. Du och jag vill inte att det blir bråk igen. Du och jag inser, att vi själva inte kan göra så mycket.....

Efter en lång stund vågade jag mig in på följande:

-Du jag vet faktiskt en utväg ur det här. det finns ett botemedel, en sorts medicin.

-Jag vill inte ha din medicin, snäste du.

Det var nära att bråket hade blossat upp igen.

-Medicinen är inte min, rättade jag till. – jag har hört talas om den och fick den en gång på Mats apotek. Den hjälper mig. Du kunde ju också försöka!

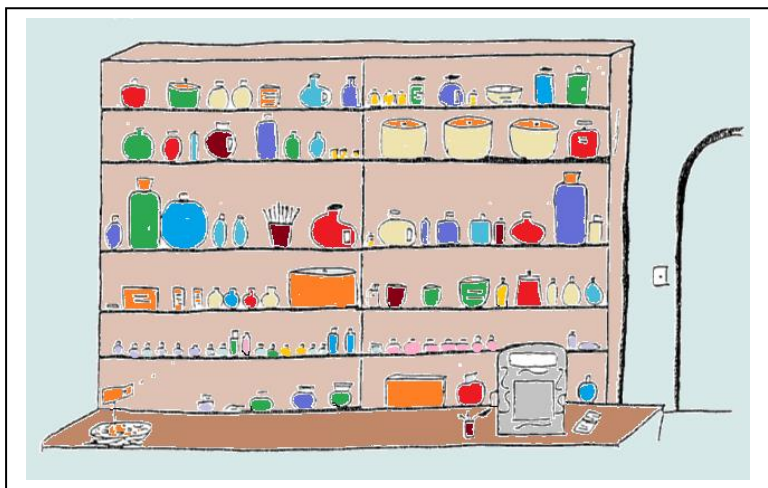
-Nej! Kanske! I så fall om jag får tala med en apotekare först. Lovar du det! Du kan få visa vägen till honom.

Jag lovade: "Jag visar vägen och du förklarar alltsammans för apotekaren Mats...".

Vi gick tillsammans.

Jag är alltid förvånad över, hur nära det egentligen är till Mats apotek.

Vi steg in. Mats själv var inne och tog emot...

Du tittade länge på hyllorna och stavade:

HÅLLFRED (Matt 5:9)

BÖNOR (Matt 7:7)

SMALIS (Matt 6:22)

SEBRA (Matt 6:22)

JORDSALT (Matt 5:13)

SAMLARBURK (Matt 6:19)

BRANDOM (Matt 7:1)

ENCHEF (Matt 6:24)

TOLERANSA (Matt 5:39)

MOBSOL (Matt 5:11 – 12)

GLOBLJUS (Matt 6:14)

GENERÖSIS (Matt 5:49)

-Enchef, Smalis, Toleransa... . Vad menas med det? Det har jag aldrig hört förr, utbrast du och glömde nästan bort varför vi kom.

Mats tittade på oss med goda och underligt vetande ögon.

-Alla ord som vi människor formar betyder något, sade han. Ta SMALIS till exempel!

Här nere på etiketten ser du liten krumelur. Matt 7:13. Det är en hänvisning till mina utförligare förklaringar i NT. Slår vi upp det så står där: *Gå in genom den trånga porten. Ty den porten är vid och den vägen är bred som leder till fördärvet, och det är många som går in genom den.*

-Det här har jag hört tidigare, men aldrig på ett apotek, avbröt du.

Mats fortsatte lugnt:

-Den här då. TOLERANSA (Matt 5:39): *Men jag säger er, värj er inte mot det onda. Nej, om någon slår på den högra kinden, så vänd också den andra mot honom.*

-Vilka mediciner! Jag skulle inte vilja ha en enda en av dom! Skulle väldigt gärna vilja träffa den läkare som tror att folk sväljer sånt. Du lät riktigt tuff. – Han är här. Man kan alltid träffa honom. Han tycker om att förklara och försvara sina mediciner. Vill du träffa honom?

Mats lät övertygande. Du såg ut som slagen till marken – rädd – men samtidigt nyfiken.

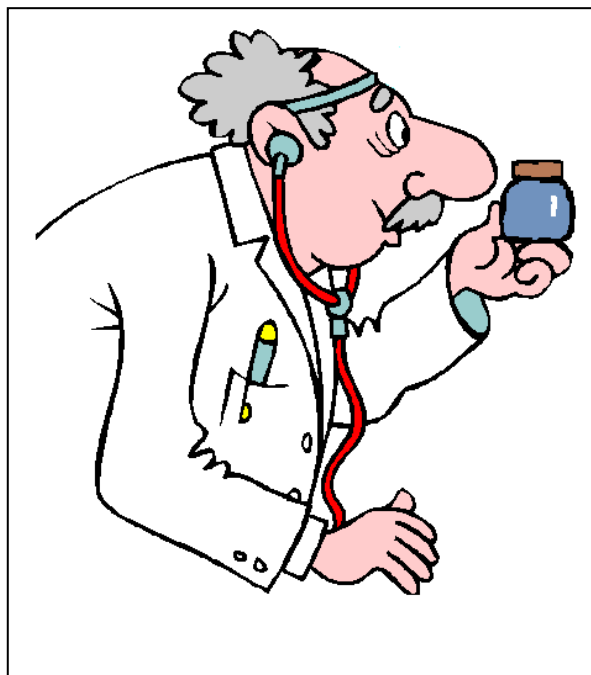
-Gärna.

Du lät ganska modig. Så fick du gå in till honom. Jag följde dig till tröskeln och stannade i den öppnade dörren. Läkaren gjorde ett så underligt bekant intryck. Hade han väntat på oss? Rentav lyssnat? Han var som en god vän.

-Svårigheter med något? frågade han rakt på sak. Hans vänlighet gav dig mod.

-Är det du som har hittat på de där hemska medicinerna? frågade du också rakt på sak.

-Nja, började läkaren, min gode vän och medarbetare Mats tycker om ordning och reda. Egentligen hade jag bara enda medicin, men han har liksom delat upp den på olika burkar och flaskor med olika beteckningar. Kom, så får du se den här lilla gyllene behållaren utan namn. Mats har skrivit en liten hänvisning även på den. Slå upp i hans bok, så får du veta mer.

Du slog upp och läste högtidligt, liksom med gyllene röst:

ALLT VAD NI VILL

ATT MÄNNISKORNA SKALL GÖRA FÖR ER

DET SKALL NI OCKSÅ GÖRA FÖR DEM!

-Det här gillar jag. Den här finns liksom redan i mig – en aning i alla fall. Den är inte lätt – den heller – men värd att ta till sig regelbundet.

Så sa du, nästan bara för dig själv, och när du såg upp, var läkaren borta; hela Mats apotek var borta.

Du och jag, vi stod fortfarande kvar på slagfältet. Utan att prata med varandra om det, så förstod vi vem som var Mats och vem som var hans läkare.

Han blev alltmer också vår läkare.

FÖRSONINGENS SAKRAMENT

"DET DÄR MED ATT BIKTA"

-Det där med att bikta mormor, det är jättesvårt. Du kanske tycker det är lätt, va?

-Neej. Jag tycker nästan som du. Ibland har jag gått förbi biktstolen och inte vågat gå in.

-Skönt att höra mormor. Du är ju riktigt mänsklig!

-Jag glömmar aldrig min första bikt som barn. Inte var jag så gammal som du och kanske hade jag inte riktigt förstått det hela. I alla fall hade jag ett mord att bekänna.

-Nähä! Du som är så snäll jämt och aldrig dödar en spindel en gång.

-Ja, men nu gällde det inte en spindel utan en groda. Prästen var riktigt lättad när han förstod att jag inte slagit ihjäl en människa. "Inte så farligt, mitt barn", sa han. Men jag minns hur glad jag var över förlåtelsen. Hoppade och dansade ute på gatan efteråt.

-Har du verkligen kunnat dansa, mormor?

-Jo, det må du tro! När jag blev äldre reste jag till Rom en gång för att fira påsk. I Peterskyrkan fanns det många biktstolar där man hörde bikt på flera olika språk.

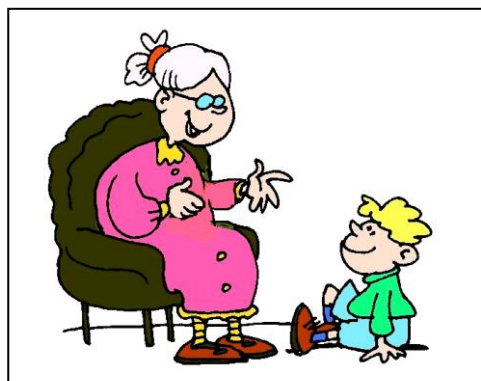
Jag gick in i en biktstol där det stod ENGLISH och började lite osäkert. Då sa prästen: "Får jag höra trosbekännelsen först?"

Eftersom jag inte kunde läsa utan bara sjunga Credo på latin, stämde jag upp med hög röst. "Stopp, för all del, det räcker" sa han efter ett tag.

-Det var ju häftigt, mormor! Om jag slipper sjunga kanske jag också vågar bikta. Om t.ex. en kille gett mej en blåtira, är det ju klart att jag gett honom en smocka sen. Det kanske jag borde bikta, va?

-Absolut! Och så ska du tala med pojken du gav en smocka och säga att du är ledsen för det och att ni ska vara vänner. Sen lovar jag att du också kan hoppa och dansa på gatan efteråt.

SAMVETSRANNSAKAN

Det är nog bra om vi då och då stannar upp och tänker på vad vi gör och vad vi egentligen vill göra, på att det är viktigt, att vi behandlar andra så som vi själva vill bli behandlade. Det kan vara mycket svårt ibland, men i det långa loppet lönar det sig nog att försöka.

För länge sedan levde en kung som hette Salomo.
Han var en mycket klok man. Och en del av hans visdom kan uttryckas på följande sätt:

DET FINNS SJU SAKER SOM GUD
TYCKER VÄLDIGT ILLA OM:

- när man är högfärdig
- när man ljuger
- när man gör människor illa, fast de inte har gjort en något
- när man tycker om att hitta på besvärligheter för andra
- när man rusar iväg och gör det som är ont
- när man vittnar falskt (ljuger)
- när man ställer till bråk

JAG GÅR TILL JESUS

-MED DET HOS MIG SOM INTE ÄR SÅ BRA

Ljuga
Bråka
Strunta i GUD – BÖN - KYRKAN
Vara kärlekslös
Skylla ifrån sig
Skvallra
Vara olydig

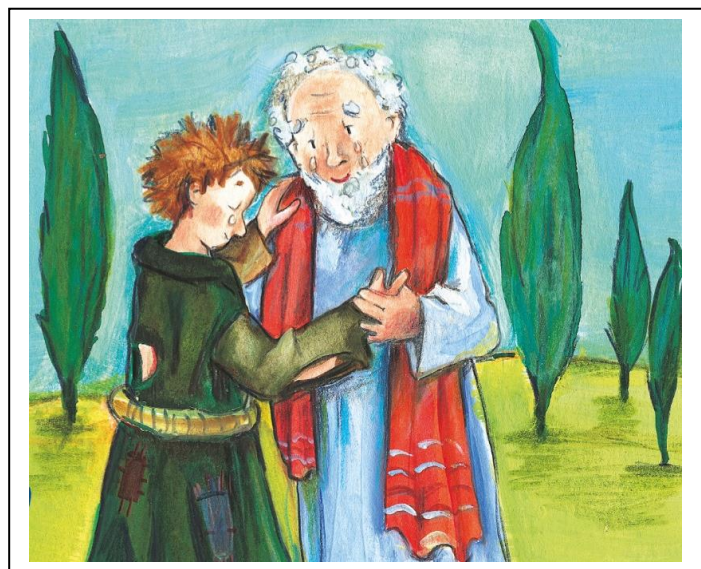

JESUS DOG FÖR OSS PÅ KORSET

JAG ÅNGRAR MINA SYNDER

Tala om för JESUS att du vill vara hans vän

Be GUD, vår himmelske FADER, om förlåtelse för att du inte alltid gjort ditt bästa.

SAMVETSRANNSAKAN

JAG GÅR TILL JESUS

I FAMILJEN

Vi ber morgon – och aftonbön
Vi delar med oss
Vi talar vänligt med varandra
Vi tröstar varandra
Vi hjälper varandra
Vi...
Vi...

Gör jag det?

I VARDAGEN

Vi är uppmärksamma
Vi försöker göra vårt bästa
Vi gör varandra glada
Vi är rädda om varandra
Vi är aktsamma om saker och ting
Vi...
Vi...

Gör jag det?

Är jag det?

I KYRKAN

Vi går i kyrkan på söndagar om vi kan
Vi ber och lyssnar uppmärksamt på Guds ord
Vi tackar Gud för allting
Vi tar emot JESUS med glädje i den heliga
kommunionen
Vi...
Vi...

Gör jag det?

PÅ FRITIDEN

Vi låter andra vara med i våra lekar
Vi är ärliga och talar sanning
Vi umgås varsamt med andras saker
Vi försöker alltid bli sams igen, när vi har
bråkat med någon
Vi snattar inte
Vi...
Vi...

Gör jag det?

JAG BEKÄNNER MINA SYNDER OCH FÅR FÖRLÅTELSE

1. Jag gör KORSTECKNET, när prästen säger:

I Faderns och Sonens och den helige Andes namn. Amen.

2. Jag säger:

MIN SENASTE BIKT VAR FÖR
...SEDAN

JAG BEKÄNNER INFÖR GUD
ALLSMÄKTIG OCH DIG FADER
ATT JAG HAR SYNDAT

3. Sedan berättar jag för prästen vad som inte var bra

Jag avslutar med orden:

DESSA ÄR MINA SYNDER
JAG ÅNGRAR DEM AV HELA
MITT HJÄRTA

4. Prästen talar till mig. Han ber och ger mig
GUDS FÖRLÅTELSE med orden
(samtidigt gör jag korstecknet):

JAG LÖSER DIG FRÅN DINA
SYNDER – I FADERNS OCH
SONENS OCH DEN HELIGE
ANDES NAMN. AMEN.

5. sedan säger prästen:

HERREN HAR FÖRLÅTIT DIG,
GÅ I HERRENS FRID

Jag svarar: GUD, JAG TACKAR DIG!

Efter bikten sätter du dig på en plats i kyrkan,
där ingen kan störa dig. Tacka Gud för att du fått förlåtelse.
Om prästen sagt, att du skall be en speciell bön som botgöring, kan du göra det nu.

(S:ta Eugenia församling i Stockholm)

Se även TINGEN I KYRKAN: *Biktstolen och Benny biktar*. Finns på www.kpn.se.

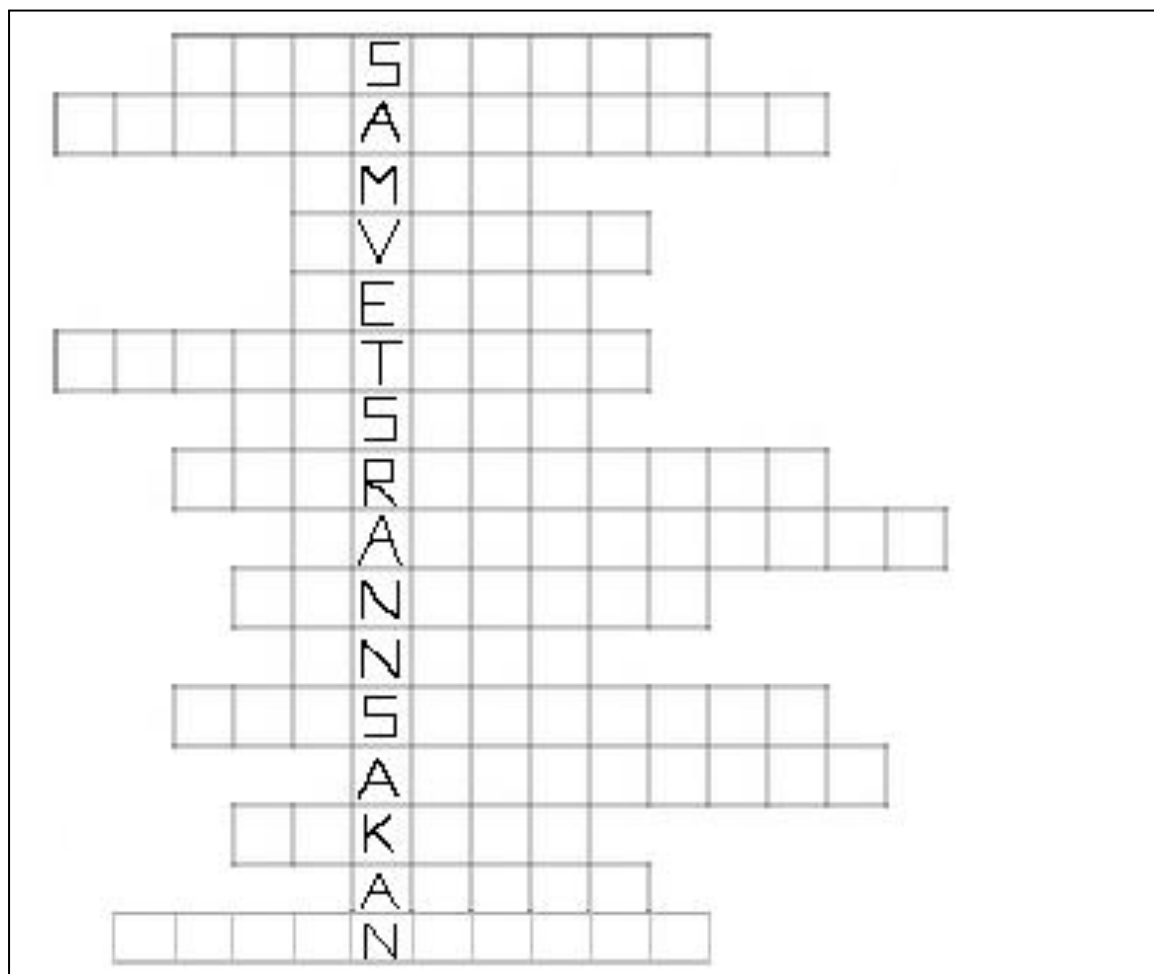
FÖRSONINGENS SAKRAMENT

JESUS FÖRLÅTER MÄNNISKORNA

Kan du lösa korsordet?

- 1) Efter en strid är man sams igen. Det kallar vi
- 2) Prästen får inte tala om något av det han hört i bikten
- 3) Sista ordet i varje bön
- 4) Om jag medvetet gör något elakt, då gör jag det med...
- 5) Han har tagit på sig mina synder
- 6) Jag ber om det, när jag gjort något fel
- 7) Det behöver för att komma ihåg sina synder
- 8) Boten (bikten) är ett av de sju...
- 9) Varje gång Gud har förlåtit mig, får jag inte glömma det
- 10) Jag skall bekänna dem för Guds ställföreträdare: prästen
- 11) Det allra viktigaste vid bikten
- 12) När prästen välsignar mig, gör jag...
- 13) Vad kallade man tidigare "ursynden"?
- 14) Ett annat ord för boten
- 15) Jag ber till Honom om hjälp att komma ihåg mina synder
- 16) Jag talar om mina synder. Det kallas...

FACIT

FÖRSONINGENS SAKRAMENT

JESUS FÖRLÅTER MÄNNISKORNA

Kan du lösa korsordet?

- 1) Efter en strid är man sams igen. Det kallar vi
- 2) Prästen får inte tala om något av det han hört i bikten
- 3) Sista ordet i varje bön
- 4) Om jag medvetet gör något elakt, då gör jag det med...
- 5) Han har tagit på sig mina synder
- 6) Jag ber om det, när jag gjort något fel
- 7) Det behöver för att komma ihåg sina synder
- 8) Boten (bikten) är ett av de sju...
- 9) Varje gång Gud har förlåtit mig, får jag inte glömma det
- 10) Jag skall bekänna dem för Guds ställföreträdare: prästen
- 11) Det allra viktigaste vid bikten
- 12) När prästen välsignar mig, gör jag...
- 13) Vad kallade man tidigare "ursynden"?
- 14) Ett annat ord för boten
- 15) Jag ber till Honom om hjälp att komma ihåg mina synder
- 16) Jag talar om mina synder. Det kallas...

FÖRSONINGENS SAKRAMENT

VAD ÄR SYND?

ARBETSUPPGIFTER

”Brainstorming” om synd

Gör en ”brainstorming” där ungdomarna får kasta ur sig ord som beskriver världsläget idag utifrån begreppet ”synd”. Skriv upp på tavla eller blädderblock och diskutera hur livet egentligen ser ut.

Värderingsövning

Rösta:

Håller du med om att

- Synd är spännande
- ”Synd” är ett helt och hållet negativt ord
- Det är viktigt att be varandra om förlåtelse, när man gjort något dumt
- Det är viktigt att be Gud om förlåtelse, när man syndat
- Det går nästan helt undvika synden
- Kyrkan talar mycket om synd

Samtalsfrågor

- Vad tänker du på när du hör ordet ”synd”?
- Vad tror du Bibeln menar med ordet ”synd”?
- Kan man sätta upp heltäckande regler för vad man skall göra och inte göra för att undvika synden?
- Går all skuld att gottgöra, eller finns det sådant som inte går att ställa till rätta? Om någon dödat någon annan, går den skulden att ersätta?
- Kan vi människor bli fullkomliga?
- Många tycker att det kan vara svårt att förlåta *sig själv*, när man gjort något riktigt dumt. Kan man ”förlåta sig själv”? Bör man försöka ”förlåta sig själv”? Hur skall man göra så att man inte ”gräver ner sig” i sina misstag?

VAD ÄR SYND? (forts)

Dramatisering

Synd igår och synd idag

Dramatisering av bibeltexter. För att hjälpa ungdomarna att fundera kring berättelsernas budskap kan man utöka uppgiften genom att be ungdomarna att flytta scenerna till modern tid och dessutom att efter framförandet kort med egna ord redogöra för berättelsernas poänger.

Textförslag som ger lite olika infallsvinklar av synden:

- Syndafallsberättelsen (1 Mos 3:1-13). Handlar om direkt trots mot Gud och om själva syndens grund: människans önskan att själv bli Gud.
- Den obarmhärtige medtjänaren (Matt 18:23-35). Handlar om glappet mellan ideal och verklighet i en troendes liv. Jag har blivit förlåten, men innebär det att jag orkar ge förlåtelsen vidare?
- Liknelsen om talenterna (Matt 25:14-30). Handlar om den som inte vågar göra gott av rädsla för risken att göra ont. Våra gåvor är inte till för att ligga orörda utan för att ges vidare åt andra.

(Ur Handbok för konfirmandarbete av Martin Modéus. Bokförlaget Origo.)

FÖRSONINGENS SAKRAMENT

GUD BLICKADE NER I VÅRA SYNDIGA SJÄLAR...

Jag var sex år när jag biktade mig för första gången.
Det var dagarna före första kommunionen.

Vad skulle vi säga?

En skock på 6-7 ungar som satt i kyrkan och väntade ut varandra. När den första gått, så satt vi andra och viskade om VAD vi skulle säga.

Jesus på korset hängde vid altaret. Gud blickade ner i våra syndiga själar. Jag var så rädd. När jag kom i biktstolen kunde jag knappt tala. Prästen tryckte en skriven mall i händerna på mig, drog någon bön och lutade sig fram och frågade: "Nå, vad har du nu att bekänna?" Vad jag sa den gången minns jag inte, men den liknade nog alla de bikter jag var med om i barndomen.

"Ljugit för mamma och pappa, slagit storebror, inte bjudit lillasystern på godis, inte bett aftonbönen tre gånger osv".

Långt upp i tonåren

Det hemska var, att de här bikterna hängde kvar så långt upp i tonåren, när synden symboliserade något helt annat. Men jag hade tyvärr inte det förtroendet för min församlingspräst, att jag kunde börja tala om osäkerhet och tvivel, känslan av misslyckanden, vad som hände i kroppen och i själen, när man var tillsammans med en kille. Absolut inte i en biktstol. Absolut inte i en bikt, där man rapar upp en massa ord, som ska symbolisera "synd" för att man ska ha något att säga och sen få avlösning.

Nu – nu är det tre år sen eller mer, sen jag biktade mig. Jag saknar det. För mig är bikt ändå något bra, om det "funkar" som jag tycker det borde.

Synd är för mig något som jag gör/ inte gör som är emot själv och mitt sätt att tänka. Men det är ofta svårt att bara våga titta på sig själv, sin egen ofullkomlighet, sin egen smärta, sina egna brister. Och detta gör att det är ännu svårare att tala om det för någon annat – exempelvis en präst. Då man tagit steget att tala med någon om de problem man har, vill man ofta ha "respons", råd eller prästens åsikter.

Vågar inte vara mig själv

Jag har bara varit med om en sådan bikt några gånger, då bikten har varit en dialog mellan mig och prästen, mig och Gud, mig och mina medmänniskor. Efter de samtalen har man känt sig så fri och lättad, inte bara för att stunden var över, utan för att man kunde lämna saker kvar bakom sig. Gud hade förlåtit, prästen/församlingen hade förlåtit, jag hade förlåtit.

Men – hur man ska göra för att bikten ska kännas som något gott för människan – det vet jag inte.

En tanke som jag får ibland är: *Varför ska det vara så svårt att bikta sig?* Gud känner mig ju, mina tankar och mina handlingar. Hur *nära* låter jag Gud vara mig i mitt dagliga liv egentligen?

Men jag tror, att en del av sanningen är att jag skäms. Skäms för att jag inte är "bättre" än den jag är. Skäms för att våga vara mig själv inför någon.

Man känner sig verkligen som en av dessa mina minsta systrar!

Konfirmationen- beträffelsens sakrament

Vi växer upp: Den helige Ande binder oss vid Kyrkan på ett särskilt sätt och gör oss till fullvuxna kristna.

KONFIRMATIONEN

KONFIRMATIONEN ÄR DEN HELIGE ANDES SAKRAMENT

VEM ÄR DEN HELIGE ANDE?

Den helige Ande är lika obegriplig som Gud själv är. Vi ser bara spåren/ tecknen: Anden är osynlig, men ger *kraft, tröst och mod*. Kanske en liten jämförelse kan ge en fingervisning.

Tänk dig att du kommer hem en dag. Det är mörkt. Det visar sig, att det är strömavbrott. TVn är svart, och det går inte att slå på datorn. Man kan inte värma bullar i micron. Strykjärnet blir inte varmt. Ingenting fungerar. Det är något som saknas.

Plötsligt kommer strömmen tillbaka. Det blir ljust. Micron fungerar och CDn börjar spela. Spisen värmer och strykjärnet är snart hett. En kraft har börjat genomströmma alltsammans- Så är det med *den helige Ande* – det är en kraft som genomströmmar oss.

VAS INNEBÄR KONFIRMATIONENS (BEKRÄFTELSENS) SAKRAMENT?

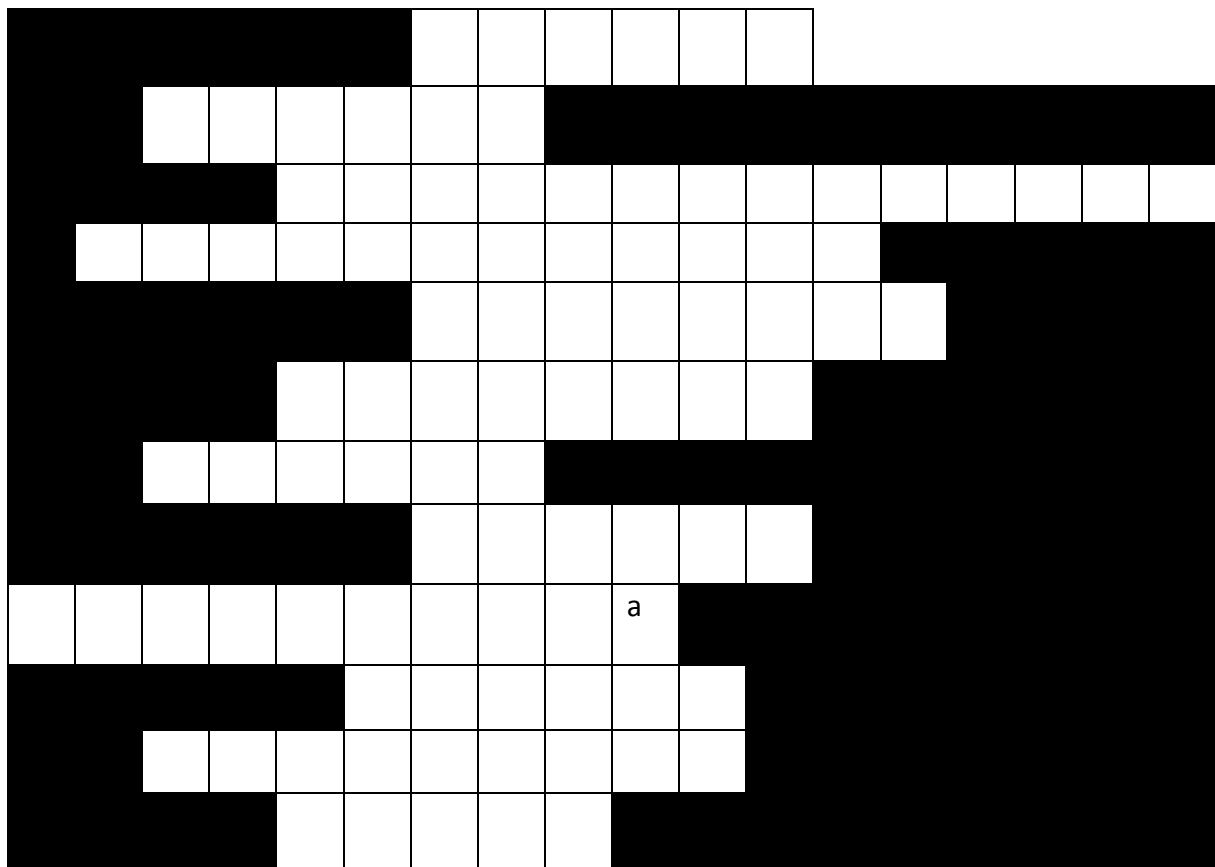
Gå igenom vad som står om *konfirmationens* sakrament i till exempel *Oremus* nummer 469. Sedan kan du säkert lösa *korsordet om KONFIRMATIONEN*.

KORSORD OM KONFIRMATIONEN

- 1) Från och med dopet är vi medlemmar i den
- 2) Vem meddelar konfirmationens sakrament?
- 3) En av symbolhandlingarna vid konfirmationen
- 4) Ett annat ord för konfirmationen
- 5) Biskopen säger: ta emot... på den helige Ande
- 6) Vårt kristna uppdrag gäller inte bara inom kyrkan utan också i...
- 7) Helig olja
- 8) vi får ta emot ... sju gåvor vid konfirmationen
- 9) Vilka löften förnyas vid konfirmationen?
- 10) I vilken bok finns den kristna trons grunder?
- 11) Ett annat ord för förlåtelse
- 12) Borde varje kristen läsa dagligen

FACIT

KORSORD OM KONFIRMATIONEN

- 1) Kyrkan
- 2) Biskopen
- 3) Handpåläggning
- 4) Bekräftelsen
- 5) Inseglet
- 6) Vardagen
- 7) Krisma
- 8) Andens
- 9) Doplöftena
- 10) Bibeln
- 11) Försoning
- 12) Böner

KONFIRMATIONENS SAKRAMENT

ATT BLI UPPFYLLD AV DEN HELIGE ANDE

Vi människor upplever världen på olika sätt:
Glädje, gemenskap, lycka, trygghet å ena sidan –
Och strid, nöd, krig, fiendskap, ensamhet,
sorg å andra sidan

Vi hör och läser om våld och krig i den stora världen,
mellan olika grupper och folk.
Men alla upplever vi elakhet och hårdhet också
omkring oss, i vår närmaste omgivning.

Orsaken till elakhet, hårdhet, egoism kommer inte alltid
utifrån, från andra, utan ofta inifrån oss själva.
Vårt sätt att leva bidrar till om vi är lyckliga eller inte,
om vi vänner eller fiender.

Var och en av oss har chansen att sprida
vänskap, glädje, förtroende.

Var och en av oss kan förstöra allt genom
hat, fiendskap, strid, osämja.

PÅ VILKET SÄTT KAN VI ORIENTERA OSS?
HUR KAN VI FÅ HJÄLP SÅ ATT VÅRT LIV BLIR BRA OCH MENINGSFULLT?

Vi kristna erkänner att vi inte kan klara oss själva.
Vi behöver Guds hjälp. Vi behöver GUDS ANDE
så att vi kan skilja det goda från det onda.
Utan GUDS HJÄLPARE; DEN HELIGE ANDE,
Är vi som apostlarna var före den första pingstdagen:
Rädda, tveksamma, ensamma, övergivna.

Lukas berättar för oss hur det gick till den första
Pingstdagen. Vi slår upp och läser Apg 2, 1- 13.
Det viktigaste i denna händelse är:

- 1) att apostlarna uppfylldes av den helige Ande
- 2) att kyrkan grundades

KONFIRMATIONENS SAKRAMENT

VAD VET VI OM DEN HELIGE ANDE?

I Nya testamentet får vi veta mycket om Jesus Kristus, Guds son.

Om Gud Fadern, skaparen, står det mycket att läsa i Bibeln. Med vad vet vi om den helige Ande?

- ➔ Vad är det?
- ➔ Vad gör den helige Ande?

DEN HELIGE ANDES VERKSAMHET

Den helige Ande har med

- 1) GUD att göra
- 2) Guds ande verkar i SKAPELSEN

Den helige Ande har med Jesus Kristus att göra

- Jesus handlar i Guds anda, hela hans liv återspeglar Andens verksamhet:
- Hungriga mättas, sjuka botas, syndernas bli förlåtna.
- Människorna börjar en ny trosgemenskap

Den helige Ande har med OSS att göra

Överallt där människorna
Lever i kärlek med varandra
Lever i frid med varandra
Förlåter varandra
Där vi delar med oss
Där vi försöker leva rättvist
Där vi försöker hjälpa andra
Där är DEN HELIGE ANDE verksam i oss.

Den helige Ande har med Kyrkan att göra

Den helige Ande grundade kyrkan på pingstdagen.
Trots fel och brister, som orsakats av människor
Inom kyrkan under århundradena, består kyrkan
fortfarande.

Den helige Ande har med SAKRAMENTEN att göra
Sakramenten förenar oss med Gud.

De skapar gemenskap mellan Gud och människor, och människorna emellan.

(Berätta för varandra om vi haft egna upplevelser av den helige Ande)

DOPET OCH KONFIRMATIONEN (BEKRÄFTELSEN)

Konfirmationen kallas också Bekräftelsens sakrament eftersom jag själv nu bekräftar det som föräldrarna och faddrarna lovade vid dopet:

Att leva som kristen i kyrkans gemenskap

Jag förnyar doplöften. Jag bekänner min tro, och Gud säger på nytt JA till mig.

Konfirmationen är den helige Andes sakrament. Vi får den helige Andes sju gåvor.
(Slå upp 1 Kor 12, 8-10 och läs)

JAG TROR PÅ DEN HELIGE ANDE

(Fundera över följande påståenden. Tycker du att de stämmer på dig själv? Besvara dem med JA eller NEJ eller VET INTE.)

	JA	NEJ	VET INTE
Jag tror att Anden kan riva ner mina fördomar			
Jag tror att Anden kan övervinna min likgiltighet			
Jag tror att Anden kan inspirera mig till att älska			
Jag tror att Anden kan varna mig för det onda			
Jag tror att Anden kan lära mig vad som är gott			
Jag tror att Anden kan ta bort min "deppighet"			
Jag tror att Anden kan låta mig slippa mina mindervärdeskomplex			
Jag tror att Anden kan ge mig kraft i livet			
Jag tror att Anden kan ge mig en vän vid min sida			

JA

NEJ

VET INTE

Jag tror att Anden kan genomtränga mitt väsen

Jag tror på den helige Ande

FRÅGOR TILL KONFIRMATIONENS SAKRAMENT

(Kan eventuellt också användas för "tipspromenad" på till exempel läger)

1) Vad berättar Nya testamentet för oss om den första pingstdagen? _____

2) Vad heter boken i Nya testamentet, där vi kan läsa om händelserna den första pingstdagen?

3) Vad är det viktigaste som hände denna första pingstdag i Jerusalem?

4) När säger vi: "Jag tror på den helige Ande!": _____

5) Vad har konfirmationen med dopet att göra? _____

6) Vilka löften förnyas vid konfirmationen? _____

7) Vilka är den helige Andes sju gåvor som konfirmanderna får vid konfirmationen? (1 Kor 12, 8-10) _____

8) När uttalar du den helige Andes namn? _____

9) Nämn något om den helige Andes verksamhet? _____

10) Judarna firar också pingst. Vilka händelser är det man firar minnet av? (2 Mos 13-14)

11) Varför firas den kristna pingsten? _____

12) Tycker du att vi behöver den helige Ande? Varför – i så fall? _____

KONFIRMATIONENS SAKRAMENT

ARBETSUPPGIFTER

Andens gåvor och frukter

Gör en stor väggtidning (2x blädderblocksformat) med en duva i mitten. Till vänster skrivs rubriken ANDENS GÅVOR och till höger ANDENS FRUKTER. Ungdomarna läser bibelställena om Andens gåvor och frukter, och illustrerar dem. (1 Kor 12/ 13; Gal 5,13–26)

Det är nog viktigt att man dessutom går utöver det som står omtalat i Bibeln och visar, att olika praktiska begåvningar också tillhör de gåvor Anden ger, samt att Andens frukter kan ta sig många fler uttryck än dem står omtalade i Bibeln.

DRAMATISERING

Den första pingsten

Gör en pantomim av berättelsen om den första pingsten (Apg 2,1–21).

Till rollerna behövs:

En berättare

Petrus

En grupp ungdomar som spelar lärjungar och

En grupp som spelar folkmassa

Sammanträde hos lärjungarna

Lär ungdomarna läsa de två första kapitlen ur Apostlagärningarna och åskådliggöra lärjungarnas "sammanträden" vid två viktiga tidpunkter:

VAD GÖR VI NU DÅ? 1

Ett drama om lärjungarnas situation efter himmelsfärden men före pingstdagen.

VAD GÖR VI NU DÅ? 2

Ett drama om lärjungarnas situation efter pingstdagen.

Äktenskapets sakrament

Vi bildar familj: En man och en kvinna bildar en intim förening av kärlek och liv inför Gud och välkomnar barn som gåvor från Gud.

ÄKTENSKAPETS SAKRAMENT

KÄRLEKEN MELLAN MAN OCH HUSTRU ÄR EN SPEGELBILD
AV GUDS KÄRLEK TILL MÄNNISKAN

"Gud skapade människan till gemenskap med varandra och med honom. Den kärlek vi alla längtar efter är en kärlek som Gud själv givit oss. Mannen och kvinnan är tillsammans Guds avbild. Precis som vår Gud är gemenskap (treenigheten), är människan som guds avbild skapad till gemenskap." (Ur Regnbågen, KPN)

Ni är två människor med varsin historia som gjort er till det ni är idag. Ni har som alla andra dåliga sidor, rädsla, hämningar och ofullkomligheter. Inte ens mot varandra lyckas ni alltid vara så goda och felfria som ni skulle vilja vara.

"Därför är det inte egendomligt att det finns ett sakrament för varje livsform. För just på den här punkten är människan svag. När det gäller att leva tillsammans är man naken i den betydelsen att man inte kan förstå sig. Tidvis går det, men i stort går det inte. Man lever tillsammans med någon oskyddad, och det är svårt, det kan göra en rädd. Gud rör vid oss för att vi skall våga röra vid varandra."

)

Mannen och kvinnan tillsammans blir Guds avbild. Vi längtar efter varandra. Efter att få ta emot och bli emottagna, älskade, respekterade, efter att vara nära varandra, efter att njuta av varandra. Det här skiljer oss från djuren. De parar sig av ren instinkt och nödvändighet bara för att få ungar. Vi, däremot, har fått lusten, glädjen, njutningen och samhörigheten som gåva – inte bara för att vi ska vilja ha barn tillsammans.

ÄKTENSKAPETS SAKRAMENT

Lusten är den fantastisk gåva som finns för att vi skall vilja höra ihop. Det ska vi vilja bland annat för att kunna ta hand om barn.

"Jag vill få dem att upptäcka att den katolska tron inte är ett speciellt sätt, Något mycket allmängiltigt. Något är inte sant bara för att det är kristet utan det är kristet för att det är sant."

Det är viktigt att lära sig njuta av samlivet.
Om ni lär er att få det bra tillsammans så skapar det ett starkt band, en stor samhörighet mellan er.
Så öva er i att lyssna på varandra, att göra det skönt för varandra och att skratta åt er själva och varandra.
Det kommer ni antagligen att behöva göra många gånger, för nästan inga par har ett särskilt bra samliv förrän efter flera år. Att bygga upp den tillit som särskilt kvinnor ibland behöver för att kunna ge sig hän riktigt tar lång tid.
Påståendet att sexlivet i äktenskapet alltid bara blir tråkigare är helt enkelt inte sant. Tvärtom, det är bara när två människor verkligen litar på varandra och känner varandra som samlivet kan bli riktigt bra, och att få det så bra kostar tid och arbete.

Det finns inga människor som är likadana hela livet.
Det finns inga levande relationer som alltid är likadana.
Också det sexuella samlivet förändras genom åren.
Det betyder inte att det blir tråkigare, utan bara just att det blir på ett annat sätt. Låt inte tidens krav på avancerad sexualteknik och stormande orgasmer störa er, lita på att det ni tycker är bra för er är bra.

"Vi är inte tränade i det här med motstånd och motspänstighet. Vi ger alltför lätt upp när det tar emot. Om en relation ska vara levande mellan två människor som förändras måste deras relation också förändras. Den kan inte förnyas om det inte finns någonting som dör. Om jag till varje pris motverkar döendet i vår relation förhindrar jag varje form av uppståndelse."

ÄKTENSKAPETS SAKRAMENT

Att man lever i ett äktenskap betyder inte att man helt och hållet slutar att bli attraherad av andra människor av motsatt kön- så länge det inte blir mer än just attraktion är det inget att bry sig om. Det finns ett ordspråk som lyder: " Du kan inte hindra fåglar från att flyga över ditt huvud, men du kan hindra dem från att bygga bo i ditt hår." Av kärlek till den man är gift med, ska man använda sin vilja till att inte låta något mer hända.

Hela vårt liv lever vi inför Guds ansikte. Allt vi gör ska vi göra så att vi tjänar Gud och blir det han vill att vi ska vara. Så ska också vårt samliv vara "en lovprisning och ett tackoffer".

ÄKTENSKAPETS SAKRAMENT

VAD ÄR KÄRLEK?

Ta ställning till följande citat om kärleken genom att sätta ett kryss i en av rutorna.

Diskutera sedan i mindre grupper eller i storgrupp vad ni kommit fram till.

	Ja	Vet inte	Nej
1. Kärlek är frihetens barn. (E Fromm)			
2. Den som älskar sin hund bör även älska hundens loppor. (Ordspråk hos bantufolken)			
3. Älska – och gör vad du vill. (Augustinus)			
4) Kärlek är tålamod, sex är otålighet. (E. Segal)			
5) Kärlek är att förlåta även det oförlåtliga. (C.G. Chesterton)			
6) Det ädlaste i kärleken är förtroendet för varandra. (J. Grosse)			
7) Att älska en människa är att inse att man vill bli gammal tillsammans med henne. (A. Camus).			
8)Kärlek är att ta den älska som han/ hon är. (K. Grove)			
9) Kärlek är inte att stirra på den älskade utan att gemensamt se framåt. (A. de Saint Exupéry)			
10) De flesta människor behöver mer kärlek än de förtjänar. (M. von Ehner – Eschenbach)			
11) Makt kan vi vinna genom kunskap, men till fulländning kommer vi bara genom kärleken.			

ÄKTENSKAPETS SAKRAMENT

PRAKTISKA UPPGIFTER

Ord om kärlek

Var och en skriver en mening på temat "Detta tänker jag när jag hör ordet kärlek".
Texta sen meningarna på blädderblockspapper. Eventuellt kan var och en texta sin egen mening. Samtala.

Sådana är de...

1) Låt var och en skriva några rader kring ämnena:

- "Sådana är killar"
- "Sådana är tjejer"
- "Sådana borde killar vara"
- "Sådana borde tjejer vara"

2) Dessutom skriver:

- alla pojkar några rader om ämnet "Sådana tycker tjejerna att killarna är".
- alla flickor några rader om ämnet "Sådana tycker killarna att tjejerna är".

Kärleksdikter

Läs eventuellt kärleksdikter för att inspirera. Låt ungdomarna i gruppen skriva egna kärleksdikter. Eventuellt kan de få i läxa att ta med en dikt.

Guds älskade barn

Låt gruppen skriva "Guds kärleksdikt till människan".

Att upptäcka det värdefulla och bestående i ett kärleksförhållande som äktenskapet.

A. Rita en cirkel och dela in den i åtta "tårtbitar". Låt ungdomarna ge förslag på sådant som är viktigt i en kärleksrelation. Skriv in förslagen, ett i varje tårtbit, och se till att sexualiteten kommer med. Normalt föreslår ungdomarna sådant som trohet, vänlighet, etc.

B. Försätt övningen med att hålla över "tårtbitarna" en i taget och fråga: "Kan detta vara ett lyckligt förhållande/ äktenskap? (dvs utan det övertäckta). Normalt svarar ungdomarna nej när egenskaper som trohet och vänlighet försvinner ur förhållandet. När man kommer till sexualiteten inser de flesta, att ett förhållande kan vara lyckligt även om sexualiteten till exempel på grund av handikapp skulle försvinna. Sexualiteten kan få sin rätta proportion.

C. Försätt övningen genom att rita en spiral som slingar sig från periferin och in till centrum. Spiralen visar att ett förhållande skall mogna "jämnt". En beståndsdel skall inte nå centrum direkt, medan de andra fortfarande är på ytan. Diskutera i gruppen var på ytan spiralen skall börja, hur flackt eller brant den skall gå inåt, samt hur långt den ska ha innan det är dags att börja tänka på att gifta sig.

WANTED

Beskriv den du vill dela ditt liv med – som en annons

Sådan vill jag vara mot dig som jag skall
leva mitt liv med:

Så vill jag bli behandlad av
dig som skall leva
tillsammans med mig:

Låt ungdomarna göra efterlysningsaffischerna enskilt. För att genera någon kan det vara bra att inte alltför ingående gå igenom resultatet i storgrupp. Kanske kan man låta ungdomarna mer eller mindre själva sätta ihop små "förtroendegrupper" där de kan diskutera resultatet? En annan möjlighet är att helt enkelt låta ungdomarna ta med papperet hem utan vidare kommentarer.

VIGNINGENS SAKRAMENT

Vi får ledare: Gud ger oss män som han själv kallat att förvalta sakramenten i hans namn.

VIGNINGENS SAKRAMENT

Vigning till diakon, präst eller biskop

Biskopar, präster och diakoner – ja, också påven – är medlemmar av Guds folk på samma vis som vi andra. Men genom vigningens sakrament får diakoner, präster och biskopar en särskild fullmakt och ett särskilt uppdrag att föra Kristi gärning vidare och vittna om vad Kristus sagt och gjort.

Biskopen

Biskopen utses av påven, som själv är biskop i Rom.

*”Biskoparna är apostlarnas efterföljare.
De ska vara herdar för Guds folk, undervisa,
förkunna, visa omsorg. En biskop vigs av tre
andra biskopar till att ta det yttersta ansvaret
för förkunnelsen och själavården i ett stift.
Men han är inte ensam om detta ansvar.”*

Prästen

"Apostlarna la händerna på andra män och sände ut dem. Fullmakten att göra tjänst som präst kommer från Kristus – genom apostlarna. Prästen ska fira mässan och förlåta synder "i Kristi ställe". Under prästvigningen, som alltid förrättas av en biskop, smörjs prästens händer med krisma (helig olja). Kristus använde sina händer till arbetet och bön och till att visa omsorg om människorna. På samma sätt ska också prästen använda sina händer."

Diakonen

"I Apostlagärningarna kan vi läsa om hur apostlarna valde ut sju män, som bland annat skulle göra tjänst vid borden och dela ut mat bland de fattiga (Agp 6, 6-6).

Ordet diakon betyder "tjänare". Diakonens viktigaste uppgift är att "förkunna kärlekens evangelium" – i ord och handling.

Alla präster diakonvigs före prästvigningen. Men det finns också de som vigs till diakoner utan att de ska bli präster.

Diakonerna undervisar och samarbetar med prästerna i församlingarna. De kan predika, döpa, välsigna äktenskap och leda gudstjänster. Men en av deras viktigaste uppgifter är att vara ett slags kyrkliga socialarbetare.

Biskopen viger diakonen genom handpåläggning och bön. Så gick det till när apostlarna insatte de första diakonerna i deras tjänst, och på samma sätt går det till idag.

Det allmänna prästadömet

Genom dopet är alla kristna kallade att tjäna Kristus. Vi är alla kallade att leva i gemenskap med Gud och våra medmänniskor. Tillsammans är vi kyrkan- Kristi kropp på jorden. Vi är alla kallade att tjäna våra medmänniskor – på olika sätt – var och en efter sin kallelse och förmåga.

VIGNINGENS SAKRAMENT

Uppgifter:

A. Låt barnen/ ungdomarna läsa texten om biskopen, prästen och diakonen och sedan försöka förklara vad som är gemensamt och vad som skiljer de olika vigningarna/ ämbetena åt.

B. Inbjud och intervju någon präst (kanske församlingsprästen), diakon, syster eller någon annan som fått en kallelse i kyrkans/ församlingens tjänst, till exempel som lektor, communionutdelare, kateket eller med någon annan verksamhet.

C. Samtalsfrågor:

Låt ungdomarna två och två samtala om och besvara följande frågor kring "prästycket".

- Varför tror ni att en ung man väljer att bli präst?
- Vad är prästens viktigaste uppgift?
- Vilka "prästuppgifter" verkar intressantast?
- Vilka svårigheter tror ni prästen kan möta i sitt prästämbete?
- Hur tror ni att era vänner skulle reagera, om ni valde att bli präster, (eller nunnor om ni är flickor?)
- Hur skulle ni själva reagera, om någon nära vän valde att bli präst eller nunna?
- Känner ni till några kyrkor eller samfund, där prästerna är gifta?

Samla svaren på tavla eller blädderblock och diskutera kring "prästfunderingarna".

D. Dramatisera: " Att tjäna sin medmänniskor"

Låt ungdomarna i smågrupper själva hitta på scener kring temat

"Ätt tjäna sin medmänniskor". Låt dem uppföra scenerna för varandra.

De kanske även kan uppföras i samband med någon församlingsmessa eller vid kyrkokaffet.

E. Grupparbete: Hur en biskop, präst, diakon eller nunna/syster blivit kallad till tjänst och nu är verksam.

Låt ungdomarna bilda smågrupper och sedan välja ut och läsa någon eller några av de medföljande texterna av biskop William Kenney, prästerna Johannes Jörgensen, Kristian Hylak, Per Idergard, diakon Gunnar Lanningar eller Birgittasyster Maria, om deras kallelse och verksamhet. Samtala sedan om vad de läst – och kanske reflekterar över.

(Naturligtvis kan det också ske individuellt).

VIGNINGENS SAKRAMENT

Så här säger biskop William Kenney (som ursprungligen kommer från England) om sin kallelse att bli präst:

"Jag växte upp i en miljö där det inte var ovanligt att bli präst. Av pojkarna som jag umgicks med min församling har sju stycken blivit präster. Fem eller sex av flickorna har blivit systrar, två från min egen skolklass. En tanke som jag hade när jag funderade på att bli präst var att jag ville hjälpa människor. Som tonåring hade jag först tänkt bli politiker! Sedan träffade jag präster som genom sitt sätt att vara väckte tanken hos mig att jag också skulle kunna bli präst.

Som tonåring sökte jag efter ett "andligt liv". I början var allt mycket diffust och oklart. Men jag fick god hjälp av att jag sökte mig till en orden. Än så länge är jag nöjd med mitt val att bli präst. När jag valde att bli präst visste jag inte att jag skulle få så mycket utbildning. Det har varit givande."

Och så här säger Johannes Jörgensen, ungdomspräst i Sverige fram till 1993, om att leva ogift, i celibat:

"Att leva ogift innebär att det uppstår ett hål i mig. Ett hål som skulle kunna vara fyllt av ett förhållande till en tjej och ett familjeliv. Det är klart att det här känns. Men just det tror jag är meningen med det hela. Det leder mig närmare Gud. Jag blir mer medveten om hur starkt beroende jag är av hans kärlek för att kunna leva. För mig är detta den djupaste meningen med celibatet.

För mig är celibatet inte ett "måste" som man är tvungen att ta på sig om man vill bli präst. Det är inte heller bara en lag om att jag inte får leva tillsammans med en tjej. En sådan lag kunde man ju underkasta sig av rädsla för att binda sig eller för att leva ett bekvämt liv fritt från skrikiga ungar. Ju djupare jag har förstått vad tron på Gud betyder, i mitt eget och andras liv, ju mer har jag förstått hur viktigt det är att leva för andra och inte för sig själv för att bli lycklig."

VIGNINGENS SAKRAMENT

NÅGRA TANKAR OM ATT VARA PRÄST

Att leva som präst

Innebär för mig inte ett jobb som jag utför mellan klockan 9.00 i morgon och klockan 17.00 på eftermiddagen. Tvärtom skulle jag vilja påstå, att det är mer ett ”dygnet – runt- jobb”. Det handlar faktiskt *om ett sätt att vara, ett sätt att leva*. Varje stund, varje ögonblick är jag präst – även när jag sitter hemma och tittar på TV eller ligger och solar mig på en strand under min semester. Jag skulle vilja förklara det så här: Präst är man lika mycket som man är son/ dotter till sina föräldrar. Jag är inte son till min mamma och pappa bara vissa stunder av livet, utan jag är *det hela livet* oavsett vad jag gör. Så är jag *också präst under hela livet* oavsett vad jag gör. Skillnaden är att jag frivilligt väljer att bli präst. Jag väljer frivilligt och av kärlek detta sätt att leva, liksom andra frivilligt och av kärlek väljer att göra något annat, eller att leva med någon resten av sitt liv.

Jag blev kallad att bli präst

I början tyckte jag det var störande att Gud önskade mig som präst. Egentligen hade jag andra planer för mig och min framtid. Men Gud upphörde inte att störa mig. Han störde mig genom helt vanliga händelser i mitt liv. På så sätt visade han mig, att jag faktiskt kunde bidra med något, att jag kunde göra någonting för någon människa, att jag kunde finnas till för andra. Det hela verkade mycket oklart från början. Vad mitt egentliga arbete skulle bestå i hade jag svårt att se.

Detta att bli präst

Tyckte jag ibland skulle bli något mycket fint. Alla människor skulle hälsa vänligt på mig och se upp till mig. Jag skulle bli en viktig person, som nästan visste allt. Och ibland trodde jag, att jag inte skulle behöva tänka så mycket själv. Det skulle mina chefer göra. Jag skulle bli snäll, from och fin och göra det som cheferna bad mig om.

Jag bestämde mig för att säga JA till Guds kallelse

Sedan har Gud fått mig att ”bli förälskad” i livet som präst. I dag förstår jag att nästan alla mina tidigare tankar, funderingar och föreställningar om att vara präst inte stämmer. I stället har mitt liv som präst blivit ännu mer fantastiskt än jag trott. Jag har bland annat insett att jag faktiskt fortfarande får vara den jag är. Ibland blir jag riktigt varm inombords, när jag förstår *att Gud vill använda mig, mina händer som redskap för sitt arbete med och för människor. Och samtidigt får jag fortfarande vara mig själv*.

Som präst är jag inte en finare eller bättre människa. Det betyder att jag varje dag så gott jag kan försöker vara någon till hjälp, även om jag är trött eller inte har lust.

Att vara präst handlar ju om så mycket mer än ett vanligt jobb. Det handlar om att tala med andra om Gud och det betyder också att jag själv lever upp till det jag talar om. Jag tror att om jag bara sa en massa fina, stora ord men inte levde efter dem i mitt dagliga liv, då skulle ingen tro mig.

Ibland får jag frågan om jag inte kan känner mig ensam som präst.

Jag lever ju ensam, ogift, utan familj. Svaret jag kan ge är, att man blir bara så ensam som man själv gör sitt liv till. Som präst möter jag hela tiden människor, även mina vänner, som uppfyller mitt dagliga liv.

Jag måste ofta *söka mig tid för att få vara ensam*. Den tiden försöker jag vara med Gud, i bön eller i samtal med Honom. I dessa stunder tar jag in hela min nya familj som är den församling där jag bor och arbetar.

Visst tar jag som präst ledigt ibland, för att "sticka ut" i naturen, shoppa, gå på bio eller göra andra saker. Det är skönt att bara ta det lugnt ibland och samla nya krafter, "tanka upp".

Min roll som präst i en församling

Är att *ständigt stå till församlingens förfogande*. Församlingen är för mig den nya familjen. Det är här jag bygger mina nya strukturer. Det är här jag finns tillhands och det är här jag lever hela mitt prästerliga liv.

Det är detta som är livet: *att få lov att vara sig själv, men ändå att först och främst få tala om Gud, få lov att komma med Gud till människor* – från vaggan till graven. Vara där i sorg och glädje.

Detta är mitt liv. Detta är det prästerliga livet. *Det är ett privilegium att få vara präst!*

f. Kristian Hylak

STÄNDIG DIAKON

Att vara ständig diakon

Är att inneha ett ämbete som är både gammalt och nytt.

Gammalt, eftersom diakonatet fanns med redan "från början" i de urkyrkliga församlingarna. Man kan läsa om detta i Apostlagärningarna (6, 1-6), hur apostlarna kallade samman "alla lärjungarna" för att utvälja sju män "som har gott anseende och är fyllda av ande och vishet...". Dessa sju män vigdes till sitt diakonämbete genom handpåläggning och bön. De skulle genom sina karitativa (tjänande) uppgifter hjälpa apostlarna, så att dessa kunde "ägnas sig helt åt bön och åt ordets tjänst".

Nytt är det ständiga diakonatet. Efter att ha varit "bortglömt" under en lång tid av kyrkans historia, har diakonatet, som var det sista steget på vägen mot vigningen till präst, återskapats av det Andra Vatikankonciliet.

I Andra Vatikankonciliet dokument "Om Kyrkan" beskrivs diakonens vigning och uppgifter:

Diakonerna tar emot handpåläggningen inte till att bli präster utan till att tjäna. Genom detta sakrament blir de styrkta att tjäna "Guds folk i liturgins, ordets och kärlekens diakoni (tjänst) i gemenskap med biskopen och hans prästerskap". Till diakonens uppgifter hör bland annat att förrätta dop, att förvara och utdela eukaristin, att vara vigselförrättare, att ge döende den sista vägkosten, att läsa den heliga skrift för de troende, att undervisa, att leda gudstjänster.

Den liturgiska tjänsten

Främst att förkunna evangeliet, är diakonens speciella uppgift i mässan.

Detta når sin höjdpunkt i påsknattens påskljuhymn, *Ecultet*, som man läser eller helst sjunger.

Ordets tjänst,

Innebär att fira gudstjänst med predikan och utdelande av kommunionen, när någon präst inte är närvarande.

Kärlekens diakoni

I sin tjänst har diakonen som sin särskilda uppgift att arbeta karitativt (vara socialt verksam).

Hur blir man ständig diakon?

I vårt stift har det hittills ordnats tre kurser för utbildning av ständiga diakoner. Kurserna pågår i cirka tre år och är upplagda som brevkurser. Det innefattar också regelbundna veckoslutssamlingar, framförallt i Vadstena.

Att vara ständig diakon är en frivillig, oavlönad tjänst. Det innebär att diakonen måste ha ett yrkesarbete för sin försörjning. Bland de 15 diakoner som nu finns i vårt stift är många olika yrken representerade, till exempel arkitekt, bokförläggare, kronofogde, lärare.

Själv blev jag ständig diakon 1989 efter att ha genomgått en diakonkurs. Jag hade tidigare varit präst i svenska kyrkan i drygt tjugo år. Men efter att jag upptagits i katolska kyrkan i början av 1980 – talet, blev jag anvisad den väg som ledde fram till diakonvigningen.

Jag är diakon i Eskilstuna katolska församling, men min huvuduppgift just nu är att i min bostadsort Strängnäs försöka samla traktens katoliker till en liten kapellförsamling.

Gunnar Lanninger

ANDRA KALLELSER

SÅ HÄR BLEV JAG KALLAD TILL ATT BLI BIRGITTASYSTER.

Varje människa har en kallelse!

Gud har en alldeles speciell och unik tanke med var och en av oss. Han kallar oss till att bli och vara hela, eller med ett annat ord: heliga. Gud vill vårt bästa och vill inget annat än att befria oss, göra oss till fria och älskande människor. Människor som lever sina liv för andra. Detta är det viktigaste i våra liv, att allt mer bli den Gud vill att jag skall vara. Men innan man bejakar detta, måste man först våga tro att Guds finns, och att Han verkligen bryr sig om just mig, att han verkligen har en plan för mitt liv. För mig var detta ingen självklarhet.

När jag var i tonåren och gick i konfirmationsundervisning

Var jag full av frågor: Kan man tro på Gud utan att vara dum i huvudet? Är kristendomen trovärdig? Kan jag tro på Gud? Vem skapade Gud? Varför finns det så mycket ondska i världen? Vem är jag egentligen och finns det verkligen en mening med mitt liv? Är det verkligen meningen att jag skall leva, är jag inte bara ett misstag?

Jag hade den stora turen, på kristet språk kallas det för nåd (gratis gåva), att träffa vuxna kristna som jag respekterade. Jag fick svar på många av mina frågor, svar som inte var för enkla utan svar som jag kunde tro på. Det viktigaste med dessa människor var att de visade mig genom sitt sätt att vara, att Gud var det viktigaste i deras liv. De var trovärdiga människor, och därför började jag våga tro att den Gud som de trodde på också var trovärdig. (Inte alla vuxna kristna var trovärdiga, utan bara några få, men det räckte.) Detta ledde så småningom till att jag beslöt mig för att verkligen börja tro på Gud.

Nu började jag fråga Gud vad Han ville med mitt liv.

”Herre, visa mig vägen och gör mig villig att vandra den”. Denna bön bad jag ofta, och var lika ofta arg och besviken på Gud som inte gav mig något svar. Jag sökte mitt liv, och jag tyckte inte att jag fann det. När jag var i 20 – årsåldern kom för första gången tanken på att jag skulle bli nunna. Jag blev för första gången i mitt liv extremt lycklig, lycklig över att det kunde finnas en mening – med mitt liv trots allt.

Jag tog då kontakt med en präst, för att få reda på vad jag skulle göra. Jag fick rådet att lägga klostertanken på hyllan. Prästen tyckte inte alls att det var självklart att jag skulle bli nunna. Jag blev först mycket sårad över detta, men vågade ändå fortsätta att hålla kontakt med prästen, eftersom jag hyste ett stort förtroende för honom. Han hade upptäckt, att jag inte hade en positiv inställning vare sig till livet eller till mig själv, och detta är inte någon bra grund för klosterliv – men det sa han inte till mig då. Denne präst kom att hjälpa mig mycket. Han hjälpte mig till att våga ändra livssyn, till att våga se positivt på livet och mig själv. Detta tog många år, och under tiden glömde jag bort att jag en gång hade tänkt att gå i kloster. Jag träffade en pojke, och livet var en dans och jag var kär och galen. Nu dök tanken på att gå i kloster upp igen. Just som jag drömde som mest om att gifta mig med min pojkvän och få

barn. Denna gång blev jag inte lycklig över klostertankarna. Jag ville inte ha dem, de plågade mig bara. Hur som helst, vi gick skilda vägar.

I detta skede gjorde jag en "ignatiansk" reträtt,

Med avsikten att förstå vad Gud vill med mitt liv. Denna reträtt betydde mycket för mig, gjorde mig mycket lycklig. Jag fick en ny Gudsbild, en ny världsbild och ett nytt sätt att se på mig själv och andra. Men jag förstod fortfarande inte vad Gud exakt ville med mitt liv.

Nu följde några år då jag lärde mig leva mina nya insikter. Jag oroades då och då av tanken: "Maria, du borde gå i kloster". Eller att känslan av inte helt vara på rätt plats. Det liv som jag då levde, som yrkesarbetande, med många vänner och med frivilliga uppdrag i kyrkan, räckte inte riktigt till för mig. "Detta liv fyller mig inte", klagade jag ofta för min präst. Jag gjorde ytterligare en reträtt, och denna gång vågade jag släppa taget om min egen önskan att bilda familj och överlåta valet i Guds händer. Och då upptäckte jag till min egen förvåning, att min djupaste och innersta längtan inte alls var att bilda familj, utan att gå i kloster, att bli Birgittasyster i Vadstena. Det var som om pusselbitarna föll på plats och allt kändes riktigt och rätt. Och jag var mycket, mycket lycklig.

Fem år som Birgittasyster

Det har gått fem år sedan jag kom till Vadstena. Det tar ytterligare cirka två år, innan jag binder mig att leva som Birgittasyster intill min död. Den oro jag tidigare kände över att inte vara på rätt plats, har försvunnit. Jag är mycket lugnare, mer frimodig och glad än tidigare.

Detta är ett tecken för mig att jag kommit rätt. Men mitt liv är inte slut genom att jag funnit min kallelse som nunna – det har bara börjat. Gud kallar mig fortfarande. Varje dag är en ny kallelse. Varje dag handlar om att bli den Gud vill att jag skall vara just idag. Ofta gör jag fel, men jag försöker lära mig av felen, och Gud hjälper mig alltid. Han förlåter mig alltid, vilket inte alltid är så lätt. Det tar ett helt liv att bli Guds tanke. Det är en vandring, där vägen ibland är svår, ibland lätt och vacker. När jag kom hit, hade jag hittat rätt väg, och nu har jag börjat vandra på den.

Jag är mycket tacksam över att få leva detta liv. Gud har gett mig ett fantastiskt liv, ett liv som ständigt är en utmaning för mig, ett liv där jag hela tiden får utvecklas. Ett liv där jag aldrig blir för gammal för att lära mig något nytt. Dessa fem år har inte varit lätta, men de har gjort mig helare och friare. *Det viktigaste jag lär mig här är att älska. Att älska mina medsystrar och mina medmänniskor, att älska livet, att älska Gud som gett mig allt detta.*

Till Dig som läser detta vill jag säga: "Våga leta efter Din kallelse, våga bli Dig själv! Det är det bästa som kan hända Dig, och det bästa som Du kan göra för världen och för människorna är att bli hel. Våga välja Ditt liv!"

Sr. Maria OSsS, Vadstena (valdes till abedissa 2015)

VIGNINGENS SAKRAMENT

MIN KALLELSE TILL PRÄST

Varje människa har en kallelse från Gud att vara hans redskap här i livet. Jag tror att det är något som varje kristen tror. Kristus behöver oss alla för att vara hans händer, fötter, röst och öra i vår värld.

För mig var det inte så lätt att finna den väg som skulle leda mig till att bli präst. Det fanns inom mig redan i de tidiga tonåren ett intresse för gudstjänsten, för liturgi och för bönen. Men samtidigt var det något som jag inte riktigt ville erkänna. Jag tror att jag aldrig för någon enda talade om detta under mina tonår. Det var nästan så att jag skämdes för det.

När jag deltagit i en gudstjänst, kunde jag fråga mina syskon eller mina kompisar varför prästen sade så i sin predikan. Jag var mycket intresserad av att få reda på vad det verkligen betydde att vara en kristen. Detta ledde då till att särskilt mina syskon, när de ville retas med mig, kallade mig för "pastorn". Da minns jag att jag svarade, att "det är det sista jag vill bli".

Tiden den gick, och jag erkände inte för mig själv denna min längtan efter att få veta mer om Gud och kyrkan. Till slut bestämde jag mig för att bli lärare på mellanstadiet. Efter en tid på lärarhögskolan vill jag börja läsa teologi. Men ännu hade jag inte bejakat den "längtan" som fanns inom mig. Kanske för att jag tänkte, vad min familj, vad mina kompisar skulle säga. Så tills vidare studerade jag teologi, men alla trodde det var för att jag skulle bli lärare i religion.

Det skulle ta några år, innan jag kunde erkänna detta högt för mig själv och för mina kompisar. När jag till sist vågade säga att jag nog önskade att bli präst, föll liksom en sten från mitt hjärta. Nu kunde jag pröva min kallelse.

Det skulle ta ännu många år innan jag skulle bli katolsk präst. Tvivlen skulle komma. Jag önskade att Gud med dånande röst skulle bekräfta min kallelse. Men inget påtagligt tecken visade sig, bara en stilla förvissning i min själ. Jag hade lärt mig att Gud känner vara väger, och när jag är på den väg Gud vill, så finns vilan för min själ där.

Inte förrän kyrkan genom biskopen accepterat min kallelse och sagt att jag kan bli diakon – och prästvigd, är min kallelse bekräftad. Det finns två sidor av en personlig kallelse; å ena sidan den subjektiva, alltså att jag tror och känner med mig att jag bär på en kallelse, och å andra sidan den objektiva, att kyrkan accepterar min kallelse.

Under vägen dit kan vi inte förvänta oss några synbara tecken, bara att den helige Ande leder oss när vi ber och att vi är öppna för denna Andens ledning.

Så en dag var tiden inne för diakonvigningen. Denna skedde i London, där jag studerade vid ett prästseminarium. Det var en underbar dag. Äntligen hade jag tagit ett stort steg fram mot prästvigningen. I diakonvigningen bekräftade jag högt, att jag ville ta emot vigningen och biskopen lade sina händer på mitt huvud som en bekräftelse. Samma sak hände sedan vid prästvigningen, en tid senare, då jag återigen fick bekräfta inför kyrkan, att jag ville ställa mig i Herrens tjänst som präst.

Att vara präst är inte främst ett yrke. Det är ett sätt att leva. Man är inte präst åtta timmar om dagen och sedan kan man lämna allt till dagen efter, utan det är i stället att vara till för församlingen, när människor där behöver prästens tjänst.

Visst kan det finnas dagar i ens liv då det inte är så lätt. Men Gud har aldrig lovat att livet ska vara lätt, inte som präst, inte som något annat heller. Ett har han lovat, och det är att "vara med oss alla dagar till tidens slut". Jag har aldrig allvarligt ångrat att jag följde mitt hjärtas inre röst.

Det jag ständigt får be om är att Gud genom sin nåd ska hjälpa mig vara Honom trogen, vara trogen den kallelse som Han gett mig! Och detta är något som vi alla behöver, vare sig det är fråga om kallelse till präst, ordensliv eller familjeliv.

Per Idergard
(präst i Skefteå)

De sjukas smörjelse

Vi blir helade: Vi får styrka, hopp och tröst av Gud när vi får sjukdomar eller till och med står inför döden

DE SJUKAS SMÖRJELSE

"Kyrkan erbjuder smörjelsens sakrament åt alla svårt sjuka för att de, om så är Guds vilja, skall få hälsan igen och för att de skall få syndernas förlåtelse samt lindring och styrka i sitt lidande.

Man ger de sjukas smörjelse också till en medvetlös om man kan förmoda att han eller hon gärna skulle ta emot den. Sakramentet kan meddelas på nytt om den sjuke tillfrisknar men senare insjuknar på nytt. Det kan även ges till dem vars krafter avtagit på grund av allmän ålderdomssvaghet. Det kan ges till barn som är gamla nog att förstå att sakramentet är avsett att ge dem mod och hjälp i sjukdomen."

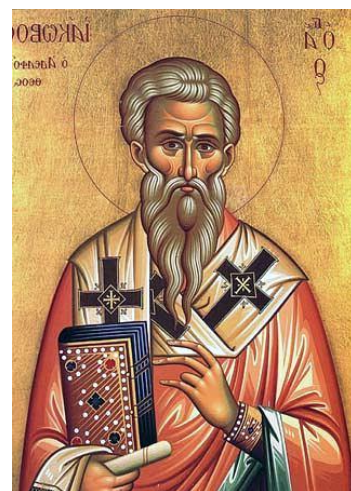
(ur Oremus)

Läs Jak 5, 14-15 om De sjukas smörjelse

PRAKTISKA UPPGIFTER

Att möta sjukdom

Dramatisera

Utgå från följande händelse:

Peter, Thomas, Elisabeth och Maria ska åka på skidsemester. Dagen före avresan blir Peter påkörd av en bil och hamnar på sjukhus. Hans föräldrar är bortresta och nu ber läkaren i stället hans vänner att tala om för honom, att hans ben måste amputeras. De besöker honom en och en. Vännerna har tre olika synsätt på livet och tillvaron:

Thomas: det finns ingen Gud, allt beror på ödet och vi kan egentligen inte göra något alls.

Elisabeth: det finns ingen Gud och inget öde. Vi skapar själva våra liv.

Maria: Gud finns och bryr sig om oss, men vi är själva ansvariga för våra liv. Gud påverkar världen i första hand genom oss människor.

Fördela rollerna och låt ungdomarna improvisera de samtal som utspelar sig vid Peters sjuksäng.

Viktig! Avsluta med en öppen diskussion om vad som sades!

DE SJUKAS SMÖRJELSE

"Genom de sjukas smörjelse och prästernas förbön anbefaller hela kyrkan de sjuka åt den lidande och förhärligade Herren, att han må upprätta och frälsa dem."

Låt ungdomarna betrakta bild 1 (avvakta med att berätta att bilden är hämtad från den barmhärtige samariern) och låt dem berätta om sina första intryck. Samtala sedan om vilka tankar, önskningar, föreställningar den sjuke/ sjuka skulle kunna ha. Formulera och skriv ned meningar som börjar: Jag tänker... / jag önskar... / Jag känner...

Betrakta bild 2 och 3. Vad kommer ungdomarna att tänka på? Nu kan ni läsa liknelsen om *Den barmhärtige samariern*, Lukas 10, 25 – 37 och samtala om den överfallne mannens nästa. Samariern har blivit den överfallnes nästa. Han har blivit hans nödvändiga (növändande) hjälpare, som den överfallne i sitt nödläge är beroende av. Fundera och samtala utifrån vers 37b – Da sade Jesus: *"Gå du och gör som han!"*

Vem i min närhet kan söka sin "nästa" i mig?

Andra Vatikankonciliets text om de sjukas smörjelse ger begreppet "nästan" ett nytt innehåll. Den lidande och uppståndne Kristus själv blir genom sin kyrkas vakna och deltagande uppmärksamhet den sjuka människans nästa.

Samtala med ungdomarna om hur de själva kan göra något för de sjuka, som kanske ofta känner sig ensamma och isolerade. Det vanliga är väl att man går på besök och kanske har en blomma med sig. Finns det andra sätt att glädje en sjuk människa?

Vad sker i vår församling när någon församlingsmedlem är sjuk?

BILD 1

BILD 2

BILD 3

